

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

Do użytku służbowego

Egz. Nr .....

SEMINARIUM „SPIS-76” NA TEMAT:

**SYSTEM INFORMACJI STATYSTYCZNEJ
DLA WŁADZ TERENOWYCH
INFORMACJE DLA POTRZEB GOSPODARKI
PRZESTRZENNEJ I PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO**

BŁĄŻEJEWKO 27-29.X.1976

WARSZAWA

1977

185894

PRZEDMOWA

Wprowadzenie z dniem 1 lipca 1975 r. nowej struktury terytorialnego podziału kraju i struktury władz terenowych zapoczątkowało ciąg zmian w organizacji i funkcjonowaniu szeregu resortów, służb terenowych administracji, zjednoczeń, przedsiębiorstw i instytucji społeczno-politycznych. Zmiany te wywołały z kolei zmianę potrzeb informacyjnych wspomnianych jednostek i wymagań co do sposobu zaspakajania tych potrzeb. W celu dostosowania statystyki państwowej do nowych zadań Główny Urząd Statystyczny wprowadził również odpowiednią reorganizację swoich organów terenowych. Oznaczało to m.in. modyfikację funkcji terenowych organów statystyki państwowej szczebla wojewódzkiego, które - w związku z likwidacją powiatowych inspektoratów statystyki - przejęły na siebie szereg zadań związanych z gromadzeniem, wstępną kontrolą i opracowaniem materiałów statystycznych oraz nowe, rozszerzone zadania informowania władz terenowych szczebla wojewódzkiego i gminnego /miejskiego/.

Spowodowało to również konieczność modyfikacji bazy normatywnej rządowego informatycznego Systemu Państwowej Informacji Statystycznej SPIS w części dotyczącej identyfikacji jednostek terytorialnego podziału kraju oraz modyfikacji i uzupełnienia założeń tego systemu odnośnie zasad współdziałania z obiektowymi informatycznymi systemami władz terenowych i resortowych zainteresowanych informacjami w układzie terenowym.

Powstała konieczność przedyskutowania, w miarę szerokim gronie specjalistów z zakresu informatyki i użytkowników informacji statystycznej, problemów związanych z funkcjonowaniem rządowych systemów informatycznych /SPIS, CENPLAN, PESEL i SINTO/

oraz resortowego systemu Min. Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w świetle zmian terytorialnego podziału kraju.

Powyższe potrzeby zainspirowały zorganizowanie Seminarium "SPIS-76", które odbyło się w dniach od 27-29 października 1976 r. w Błaziejewku k/Kórnika w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym Zjednoczenia Państwowych Przedsiębiorstw Rolnych w Poznaniu.

Organizatorami Seminarium SPIS-76 byli: Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu Państwowej Informacji Statystycznej przy GUS w Warszawie, Wojewódzki Urząd Statystyczny w Poznaniu oraz Polskie Towarzystwo Ekonomiczne - Dyrekcja Szkolenia Ekonomicznego w Warszawie.

Seminarium SPIS-76 przebiegało pod hasłem: "System informacji dla władz terenowych. Informacje dla potrzeb gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego".

W Seminarium uczestniczyło około 140 osób. Byli to:

- przedstawiciele jednostek zajmujących się projektowaniem i wdrażaniem rządowych systemów informatycznych: Systemu Państwowej Informacji Statystycznej / SPIS /, Systemu Informatycznego Planowania Centralnego / CENPLAN /, Państwowego Systemu Ewidencji Ludności / PESEL /, Krajowego Systemu Informacji Naukowo-Technicznej i Organizacyjnej / SINTO /, resortowego systemu informatycznego Ministerstwa Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska;
- członkowie kadry kierowniczej i nadzorującej rozwój informatyki we władzach terenowych oraz w GUS i terenowych organach statystyki państwowej;
- przedstawiciele kierownictwa urzędów wojewódzkich, oraz innych instytucji terenowych lub zainteresowanych problematyką terenową;
- informatycy projektujący resortowe i obiektowe systemy informatyczne dla resortów i władz terenowych albo zainteresowanych informacjami w układzie terenowym;
- projektanci rządowego systemu informatycznego SPIS;
- projektanci systemów informatycznych w resorcie Min. Administracji Gospod. Terenowej i Ochrony Środowiska oraz w innych instytucjach;

- przedstawiciele nauki oraz inne osoby zainteresowane rozpatrywaną problematyką.

Seminarium SPIS-76 było pierwszym tego rodzaju spotkaniem w którym uczestniczyli przedstawiciele wszystkich czterech rządowych systemów informatycznych terenowych w Polsce oraz twórcy i użytkownicy systemu informatycznego - SPIS.

C e l e m Seminarium SPIS-76 było przede wszystkim:

- omówienie organizacyjnych i funkcjonalnych problemów związanych z kształtowaniem SPIS i jego współdziałaniem z systemami informatycznymi władz terenowych i resortów zainteresowanych informacjami w układzie terenowym z uwzględnieniem konsekwencji zmiany terytorialnego podziału kraju;
- wymiana doświadczeń w dziedzinie kształtowania i funkcjonowania informacji społeczno-ekonomicznej uzyskanych w okresie funkcjonowania nowej struktury administracji terenowej;
- przedyskutowanie różnych koncepcji rozwoju systemów informatycznych w poszukiwaniu sposobów ich skoordynowania;
- określenie zakresu i warunków niezbędnych dla zapewnienia integracji rządowych systemów informatycznych: SPIS, CENPLAN, PESEL i SINTO oraz systemów informatycznych resortu Ministerstwa Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska.

Seminarium służyło również wymianie doświadczeń zawodowych między informatykami opracowującymi system informatyczny SPIS oraz obiektowe i resortowe systemy informatyczne w układzie terenowym.

Na otwarcie Seminarium SPIS-76 przybyli przedstawiciele władz wojewódzkich i partyjnych z Poznania oraz władz gminnych i partyjnych z Kórniku - gospodarze terenu na którym odbywało się Seminarium.

Seminarium SPIS-76 przewodniczył dyrektor OBR-SPIS - dr J. Iszkowski, zaś obradom w sekcjach przewodniczyli: prof. dr hab. L. Ratajski /Instytut Geografii i Zagospodarowania

Przestrzennego PAN/ - Sekcja II/ oraz dr J.Oleński - zastępca dyrektora OBR-SPIS do spraw projektowania systemów /Seksja I/.

W imieniu władz GUS uczestników Seminarium powitał Wiceprezes GUS doc. dr hab. Tadeusz WALCZAK wygłaszając następnie referat inauguracyjny p.t. "System informacji statystycznej dla władz terenowych jako integralna część składowa SPIS". Omawiane w nim są podstawowe cele jakie powinny realizować systemy informacyjne z punktu widzenia wymogów stawianych przez organa władzy i administrację terenową.

Rodzaje systemów informacyjnych występujące w warunkach dwuszczeblowej struktury organów statystyki państwowej i administracji państwowej, zależności i zakres współdziałania pomiędzy poszczególnymi systemami, zagadnienia projektowania i wdrażania systemów informacyjnych /ze szczególnym uwzględnieniem systemu rządowego SPIS/ w kierunkach zgodnych z potrzebami głównych użytkowników informacji, a także m.in. koncepcję wykorzystania sieci ośrodków komputerowych GUS, na tle ogólnego programu informatyzacji kraju.

Pierwsza część obraz poświęcona była koncepcji budowy i kierunkom rozwoju rządowych systemów informatycznych: SPIS, CENPLAN, PESEL, SINTO i resortowych systemów informatycznych Ministerstwa Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska.

Poszczególne systemy informatyczne zostały zaprezentowane w następujących referatach, przez przedstawicieli jednostek zajmujących się projektowaniem i wdrażaniem tych systemów:

- dr Józef OLEŃSKI - Z-ca Dyrektora Ośrodka Badawczo-Rozwojowego SPIS -
"System Państwowej Informacji Statystycznej. Ramowa koncepcja".
- mgr Jerzy GWIAZDZIŃSKI - Dyrektor Rządowego Centrum Informatyki Systemu Planowania Centralnego -
"Zakres, struktura i kierunki rozwoju informatycznego systemu planowania centralnego CENPLAN".

- mgr Jan STANISZEWSKI - Dyrektor Biura Koordynacyjno-Organizacyjnego Systemu PESEL -
"Niektóre elementy integracji systemów rządowych w świetle zakresu i struktury systemu PESEL".
- dr inż. Leszek DEC - Kierownik Zespołu w Centrum Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej -
"Obsługa informacyjna władz terenowych w rządowym systemie SINTO".
- mgr inż.arch. Janusz OGIŃSKI - główny specjalista d/s informatyki w Ministerstwie Administracji i Ochrony Środowiska -
"Koncepcja resortowego systemu informatycznego Ministerstwa Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska".

Obrady w sekcjach miały charakter bardziej szczegółowy, specjalistyczny.

Sekcja I zajmowała się problemami o charakterze i n f o r m a c y j n y m, a w szczególności zagadnieniami organizacji i funkcjonowania systemów informacyjnych dla władz terenowych, gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego.

W ramach tej sekcji wygłoszono następujące referaty:

- Dyrektor Irena KOKOTKIEWICZ - Dep. Terenowych Organów Statystyki Państwowej GUS -
"Organizacja i funkcjonowanie statystycznych systemów informacyjnych w warunkach dwuszczeblowej struktury organów statystyki państwowej".
- doc.dr hab. Bolesław WARZECHA - główny specjalista OBR-SPIS -
"SPIS - Wojewódzki Bank Danych".
- mgr inż. Jadwiga KUPSKA - główny specjalista OBR-SPIS -
"Założenia podsystemu informacji o miastach i gminach".
- mgr Adam RUCKI - Dyrektor WOI UW Katowice -
"System Informatyczny zarządzania regionem ZAREG".

- mgr Barbara SKRZYWANEK - główny specjalista OBR-SPIS -
"System informacji statystycznej o rolnictwie dla gminy
i o gminie".
  - mgr Leszek GRONOSTAJSKI - Zespół Planowania Perspektywicz-
nego Komisji Planowania -
"Koncepcja i założenia systemu informacji przestrzennej
dla potrzeb planowania".
  - doc.dr hab. Wojciech MACIEJEWSKI - Uniwersytet Warszawski -
"Wykorzystanie modelu grawitacji i potencjału w planowaniu
przestrzennym a potrzeby informacyjne".
- W sekcji II, tzw. i n f o r m a t y c z n e j omawiano
problemy banków danych, ich projektowania, wdrażania i eks-
ploatacji.
- Podczas obrad w tej sekcji wygłoszone zostały referaty:
- mgr Wojciech LEŚNIKOWSKI - główny specjalista SOETO-Warszawa.
"Bank informacji o mieście".
  - mgr inż. Maria PRUSKA - główny specjalista OBR-SPIS -
"Bank informacji statystycznych ROZWÓJ o przemianach spo-
łeczno-ekonomicznych kraju".
  - mgr Bolesław SIEROŃ - główny specjalista OE WUS Katowice -
"Układ zasilenia informacyjnych WED".
  - mgr inż. Janusz GODULA, mgr Lucjan MASLIŃSKI, mgr inż. Krys-
tian VOGT - Ośrodek Elektroniczny GUS - Katowice -
"Struktura zbiorów i oprogramowanie banku danych statystycz-
nych".
  - mgr Bożena SIADEK - główny specjalista - Wydział Ochrony
Środowiska UW - Katowice -
"System informatyczny ochrony środowiska - powietrza atmos-
ferycznego/ doświadczenia wykorzystania bazy normatywnej
SPIS-KBD/".

- mgr inż. Olgierd KRUSZEWSKI - Dyrektor Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Informatyki Ministerstwa Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska -
"Zintegrowany system informatyczny rozbudowy miast i osiedli".
- mgr Wojciech LEŚNIKOWSKI - główny specjalista SOETO, dr inż.
Eugeniusz PIANKO - główny specjalista WPG /Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne/ -
"System identyfikacji terytorialnej kraju".

Pierwszą część obrad plenarnych oraz obrady w sekcjach zakończyła dyskusja panelowa na temat: "Problemy spójności i współdziałania informatycznych SPIS, CENPLAN, PESEL i resortowego systemu informatycznego Ministerstwa Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska.

Dyskusję panelową, w której brali udział przedstawiciele w/w systemów, prowadził doc.dr hab. Jerzy Kisielnicki z Uniwersytetu Warszawskiego.

Dyskusja panelowa potwierdziła ważność problemów poruszonych na Seminarium i ich aktualność. Konfrontacja doświadczeń wskazała na niektóre kierunki rozwoju poszczególnych systemów informatycznych mające szczególne znaczenie dla usprawnienia ich spójności wzajemnej.

Zagadnienia integracji rządowych systemów informatycznych rozpatrywano pod kątem:

- spójności informacyjnej /opracowanie wspólnego SŁOWNIKA/,
- tworzenia banków danych,
- standaryzacji oprogramowania,
- obiegu informacji,
- koordynacji rozwoju systemów.

W tej ostatniej kwestii przedstawiciel RCI PESEL zgłosił propozycję powołania Komitetu Koordynacyjnego, w skład którego weszliby przedstawiciele rządowych systemów informatycznych.

W ostatnim dniu Seminarium odbyła się druga część obrad plenarnych. Przedstawiono na niej i przedyskutowano problemy tworzenia i rolę sieci ośrodków obliczeniowych GUS w rządowym systemie informatycznym SPIS i w obsłudze władz terenowych, oraz analogiczne problemy wojewódzkich ośrodków obliczeniowych MAGTIOŚ. Omówiony został również problem spójności obu sieci.

Referaty wygłosili:

- mgr Zygmunt WOJCIESZAK - Dyrektor Zarządu Mechanizacji i Automatyzacji Opracowań Statystycznych -
"Rola i zadania ośrodków obliczeniowych GUS w rządowym systemie informatycznym SPIS oraz w obsłudze władz terenowych.
- mgr inż. Olgierd KRUSZEWSKI - Dyrektor COBRI MAGTIOŚ -
"Rola i zadania wojewódzkich ośrodków informatyki resortu administracji i władz terenowych i ochrony środowiska w obsłudze władz terenowych".
- mgr Jan HOMA - Dyrektor OE GUS - Katowice -
"Funkcjonowanie międzywojewódzkiego ośrodka informatyki w SPIS".

Końcowy referat dotyczący programu prac badawczo-rozwojowych w problemie węzłowym "System informacji dla potrzeb gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego" - wygłosił prof. dr hab. Lech Ratajski z Instytutu Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego PAN.

Podczas obrad Seminarium poruszono szereg istotnych i interesujących problemów z zakresu systemów informacyjnych i informatycznych.

Zarówno dla potrzeb terenu, jak i dla potrzeb użytkowników centralnych.

Jednym z takich problemów, mających jednak znaczenie szczególne dla integracji omawianych systemów, jest problem utworzenia jednolitego, wieloużytkowego systemu identyfikacji najmniejszych odbiorców terytorialnych. Sądzymy, że problem ten zasługuje na szersze omówienie w jednym z dalszych numerów Wiadomości Statystycznych.

Uczestnicy Seminarium "SPIS-76" mieli możliwość przynajmniej częściowo zaprezentować własne osiągnięcia i przedyskutować interesujące ich problemy, nie ujęte w programie Seminarium, podczas dyskusji i w komunikatach.

Zdużym zainteresowaniem spotkały się informacje o już funkcjonujących systemach informatycznych, w tym zwłaszcza o wdrożonym do eksploatacji w 1975 roku systemie teleinformatycznym "Wojewódzki Bank Danych SPIS-WBD, który umożliwia zaspokojenie zapotrzebowania na podstawowe informacje społeczno-ekonomiczne do celów kontroli realizacji zadań palnowych i zarządzania regionem. Pilotowy system SPIS WBD jest eksploatowany w Katowicach jako "Katowicki Bank Danych". Uzyskane doświadczenia wskazują na celowość rozpowszechnienia tego typu systemu w całym kraju.

Reasumując przebieg obrad Seminarium można sformułować następujące wnioski:

1. Seminarium SPIS-76 pozwoliło na szeroką prezentację koncepcji SPIS oraz dotychczasowych doświadczeń w zakresie niektórych podsystemów SPIS oraz ukazanie na tym tle zagadnień współdziałania SPIS z systemami informatycznymi w układzie terenowym.
2. Dokonano konfrontacji koncepcji rządowych systemów informatycznych SPIS, CENPLAN, PESEL, SINTO i resortowego systemu MAGTiOŚ oraz podjęto próbę określenia działań zmierzających do ich spójnego rozwoju i integracji.
3. Seminarium SPIS-76 pozwoliło na wymianę doświadczeń z zakresu projektowania, wdrażania i eksploatacji banków danych.
4. Proponowano, aby tego rodzaju spotkania odbywały się systematycznie, przy czym:
  - spotkania typu Seminarium SPIS-76 mogłyby się odbywać np. raz w roku, celem konfrontacji postępu prac nad poszczególnymi podsystemami informatycznymi.

W spotkaniach tych powinni również uczestniczyć w większym zakresie bezpośredni użytkownicy informacji;

- spotkania o charakterze roboczym powinny odbywać się w węższym gronie celem przedyskutowania problemów cząstkowych - specjalistycznych /np. w wąsko wyprofilowanych sekcjach tematycznych/.

W niniejszym opracowaniu drukujemy zestaw referatów wygłoszonych na Seminarium "SPIS-76", w kolejności zgodnej z programem obrad.

Poza referatami zgłoszone zostały komunikaty, które załączamy w części końcowej opracowania.

SEKRETARZ NAUKOWY

dr Marianna Lipiec

OSRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

SPIS TREŚCI

	Str.
1. SYSTEM INFORMACJI STATYSTYCZNEJ DLA WŁADZ TERENOWYCH JAKO INTEGRALNA CZĘŚĆ SKŁADOWA SPIS.	13
2. SYSTEM PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ. RAMOWA KONCEPCJA.	34
3. RCI-CENPLAN. ZAKRES, STRUKTURA I KIERUNKI ROZWOJU INFORMATYCZNEGO SYSTEMU PLANOWANIA CENTRALNEGO CENPLAN /tezy/.	77
4. NIEKTÓRE ELEMENTY INTEGRACJI SYSTEMÓW RZĄDOWYCH W ŚWIELE ZAKRESU STRUKTURY SYSTEMU PESEL.	86
5. KONCEPCJA ROZWOJU ZASTOSOWAŃ INFORMATYKI W ADMINISTRACJI, GOSPODARCE TERENOWEJ I OCHRONIE ŚRODOWISKA	100
6. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE STATYSTYCZNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH W WARUNKACH DWUSZCZEBŁOWEJ STRUKTURY ORGANÓW STATYSTYKI PAŃSTWOWEJ	112
7. SPIS - WOJEWÓDZKI BANK DANYCH / koncepcja i realizacja na przykładzie KATOWICKIEGO BANKU DANYCH/	128
8. ZAŁOŻENIA PODSYSTEMU BADAŃ	180
9. SYSTEM INFORMATYCZNY ZARZĄDZANIA REGIONEM "ZAREG".	213
10. SPIS - PODSYSTEM INFORMACJI STATYSTYCZNEJ O ROLNICTWIE DLA GMINY I O GMINIE	229
11. KONCEPCJA I ZAŁOŻENIA SYSTEMU INFORMACJI PRZESTRZENNEJ DLA POTRZEB PLANOWANIA	246
12. WYKORZYSTANIE MODELU GRAWITACJI I POTENCJAŁU W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM A POTRZEBY INFORMACYJNE	265

	Str.
13. BANK INFORMACJI O MIEŚCIE	285
14. BANK INFORMACJI STATYSTYCZNYCH "ROZWÓJ" O PRZEMIANYCH EKONOMICZNO-SPOŁECZNYCH KRAJU	325
15. UKŁAD ZASILEŃ INFORMACYJNYCH WBD	336
16. STRUKTURA ZBIORÓW I OPROGRAMOWANIE BANKU DANYCH STATYSTYCZNYCH	357
17. KONSEPCJA SYSTEMU IDENTYFIKACJI TERYTORIALNEJ KRAJU - SPIS	377
18. SYSTEM INFORMATYCZNY OCHRONY ŚRODOWISKA - POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO /doświadczenia wykorzystania bazy normatywnej SPIS - KBD /.	414
19. SYSTEM INFORMACJI O JEDNOSTKACH GOSPODARKI USPOŁECZNIONEJ - KONSEPCJA I REALIZACJA	424
20. FUNKCJONOWANIE MIĘDZYWOJEWÓDZKIEGO OŚRODKA INFORMATYKI W SPIS	438
21. SYSTEM INFORMACJI DLA POTRZEB GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	452
22. SPIS - KATOWICKI BANK DANYCH W PRACACH SŁUŻB INFOR- MACYJNYCH ZARZĄDZANIA REGIONEM	460

**GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY**

**OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ**

SERIA

SYSTEMY INFORMATYCZNE

SEMINARIUM

SPIS '77

**MATERIAŁY
INFORMACYJNE
I SZKOLENIOWE**

1/78

CZĘŚĆ

I

Problemy metodologii i organizacji centralnych systemów informatycznych

Semiotyka ekonomiczna w projektowaniu systemów centralnych — wybrane problemy

Systemy informatyczne a modelowanie procesów ekonomicznych w makroskali

**METODY PROJEKTOWANIA
I WDRAŻANIA CENTRALNYCH
SYSTEMÓW
INFORMATYCZNYCH**

materiały seminarium SPIS '77

redaktor naukowy Józef OLEŃSKI

**redaktor Andrzej BRATKOWSKI
Andrzej GALAS**

**Ośrodek Badawczo-Rozwojowy SPIS
Warszawa, Al. Niepodległości 208**

Druk .....

SPIS TREŚCI

	<u>str.</u>
Przedmowa	9
Wystąpienie Prezesa GUS	19

CZĘŚĆ I

PROBLEMY METODOLOGII I ORGANIZACJI CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

T. Walczak	Niektóre aspekty metodologii projektowania rządowych systemów informatycznych	27
J. Oleński	W sprawie metodyki projektowania i wdrażania centralnych systemów informatycznych	51
S. Abt	Problemy metodyki budowy banków informatycznych	66
J. Bankowski	Metodologia prac projektowych dla potrzeb SINTO	87
J. I. Czerniak	Informacyjne aspekty zaautoamtyzowanych systemów zarządzania w ZSRR	95
J. Eysmontt	Uwagi na temat zasad projektowania informatycznego systemu planowania centralnego	115
J. Kisielnicki	Organizacyjne problemy projektowania wielkich systemów informatycznych	130
B. Warzecha	Analiza systemowa w projektowaniu	

centralnych systemów informatycznych /z doświadczeń projektowania SPIS-WBD/	145
---	-----

SEMIOTYKA EKONOMICZNA W PROJEKTOWANIU SYSTEMÓW CENTRALNYCH /WYBRANE PROBLEMY/

J. Kowalczyk	Proces konstrukcji modelu jako podstawa budowy języka użytkownika baz danych SPIS	215
J. Oleński	Słownik w systemie informacji statystycznej	234
A. Paradowska	Katalog użytkownika i kodowanie informacji w bazie danych	251
Z. Peuker	Funkcje koordynacyjne podsystemu "Słownik" w systemie badań statystycznych /założenia ogólne/	269
B. Szybisz	Zasady oraz program opracowania słownika kategorii społeczno-ekonomicznych w systemie GENPLAN	279

SYSTEMY INFORMATYCZNE A MODELOWANIE PROCESÓW EKONOMICZNYCH W MAKROSKALI

A. Dąbkowski	Modelowanie systemowe ogólnogospodarczych proporcji rozwojowych	297
J. Kolek	Makroekonomiczna analiza statystyczna na bazie zautomatyzowanych systemów informacyjnych SSRS	332
W. Maciejewski	Wybrane problemy skomputeryzowanych systemów modeli	355
Z. Pawłowski	O systemie prognostycznym w gospodarce narodowej	375

CZĘŚĆ II

Przedmowa	str. 389
TECHNOLOGIA BANKÓW DANYCH - PROBLEMY PROJEKTOWANIA I WDRAŻANIA	
W. Jamontt	Problemy projektowania bazy danych statystycznych o jednostkach gospo- darki uspołecznionej 399
W. Jamontt	Relacyjny model baz danych 424
W. Kamiński	System bazy danych a system wyszu- kiwania informacji 442
M. A. Kowalewski	Problemy dostępu bezpośredniego w systemach zarządzania bazą danych 465
M. Lasota	Bank danych statystycznych w techno- logii DBTG Codasyl /opis wdrożenia eksperymentalnego/ 487
S. Mężyk	Mechanizmy odwzorowań w systemach zarządzania bazą danych 516
J. Pasuła	Problemy obsługi jednoczesnego dos- tępu do zintegrowanej bazy danych .. 547
A. Scheber	SOFIS - system zarządzania wielkimi bazami danych 575
A. Stramowski	Odtwarzanie stanów bazy danych, metody i techniki 591
DOŚWIADCZENIA Z PRAKTYCZNYCH WDROŻEŃ CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH	
K. Czerniewski	Zagadnienia projektowania rolniczego systemu informacyjnego 621
E. Dziełoszyński	Elementy systemu informatycznego o środowisku glebowym 627

J. Homa,	Wielowojewódzki bank danych /z doświadczeń	
G. Zienkiewicz	funkcjonowania zespołu wojewódzkich banków	
	danych SPIS-WBD w OE GUS - Katowice/	636
S. Kosewski	Wykorzystanie standardowych pakietów prze-	
	twarzania danych w pracach nad wdrożeniem	
	systemów informacyjnych dla potrzeb	
	planowania przestrzennego	648
W. Leśnikowski	Refleksje wdrożeniowe na przykładzie	
	systemu identyfikacji terenowej	652
S. Małkus	Komunikat o uruchomieniu w OE GUS we	
	Wrocławiu systemu zdalnego dostępu do	
	zbiorów danych statystycznych na sprzęcie	
	teletransmisji produkcji krajowej	665
N. N. Pietrowsa	Metodologiczne podstawy projektowania	
	informatycznego systemu zarządzania re-	
	sortem /na przykładzie Ministerstwa	
	Skupu Zbóż RFSRR/	670
H. Postaremczak	Automatyczny system oceny wyników dzia-	
	łalności przemysłu w warunkach zmodyfiko-	
	wanego systemu ekonomiczno-finansowego	
	/ASO/	696
K. Prussak	Doświadczenia w zakresie opracowania	
	oprogramowania własnego /użytkowego/ dla	
	potrzeb banków informacji statystycznej	729
M. Salata	System informatyczny statystyki handlu	
	zagranicznego	742
B. Sieroi	Systemy statystyki w zasilaniu banku	
	danych /z doświadczeń projektowania i	
	wdrażania SPIS - WBD/	770

W. Wchnachter

Założenia projektowo-programowe systemu
elektronicznego przetwarzania danych
Narodowego Spisu Powszechnego 1978 r.

786

WYBRANE PROBLEMY DOSKONALENIA PROJEKTOWANIA SYSTEMÓW CENTRALNYCH

K. Bernatowicz

Ewidencja systemów EPD - sytuacja
i propozycje .....

801

J. I. Czerniak

Teoretyczne podstawy doskonalenia
systemów informatycznych .....

814

J. Heronimek

Problemy spójności i współdziałania
rządowego systemu informatycznego
SPIS z resortowymi systemami informa-
tycznymi .....

827

J. Ilczuk

SCERT - Metoda racjonalnego doboru
zestawu komputerowego .....

840

T. Moźdzynska

Problemy koordynacji prac projekto-
wych i oprogramowanie systemów prze-
twarzania danych w ośrodkach elektro-
nicznych GUS .....

850

Do użytku służbowego

**GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY**

**OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ**

SERIA

SYSTEMY INFORMATYCZNE

SEMINARIUM

SPIS '77

**MATERIAŁY
INFORMACYJNE
I SZKOLENIOWE**

2/78

CZĘŚĆ

II

Technologia banków danych — problemy projektowania
i wdrażania

Doświadczenia z praktycznych wdrożeń centralnych syste-
mów informatycznych

Wybrane problemy doskonalenia projektowania systemów
centralnych

WARSZAWA

1978

materiały seminarium SPIS '77

METODY PROJEKTOWANIA I WDRAŻANIA CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

redaktor naukowy

Józef OLEŃSKI

redaktor

**Andrzej BRATKOWSKI
Andrzej GALAS**

**Ośrodek Badawczo-Rozwojowy SPIS
Warszawa, Al. Niepodległości 208**

Druk .....

SPIS TREŚCI

	Str.
Przedmowa	9
Wystąpienie Prezesa GUS	19

CZĘŚĆ I

PROBLEMY METODOLOGII I ORGANIZACJI CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

T. Walczak	Niektóre aspekty metodologii projektowania rządowych systemów informatycznych	27
J. Oleński	W sprawie metodyki projektowania i wdrażania centralnych systemów informatycznych	51
S. Abt	Problemy metodyki budowy banków informatycznych	66
J. Bańkowski	Metodologia prac projektowych dla potrzeb SINTO	87
J. I. Czerniak	Informacyjne aspekty zautomatyzowanych systemów zarządzania w ZSRR	95
J. Eysmontt	Uwagi na temat zasad projektowania informatycznego systemu planowania centralnego	115
J. Kisielnicki	Organizacyjne problemy projektowania wielkich systemów informatycznych	130
B. Warzecha	Analiza systemowa w projektowaniu	

centralnych systemów informatycznych /z doświadczeń projektowania SPIS-WBD/	145
---	-----

SEMIOTYKA EKONOMICZNA W PROJEKTOWANIU SYSTEMÓW CENTRALNYCH /WYBRANE PROBLEMY/

J. Kowalczyk	Proces konstrukcji modelu jako podstawa budowy języka użytkownika baz danych SPIS	215
J. Oleński	Słownik w systemie informacji statystycznej	234
A. Paradowska	Katalog użytkownika i kodowanie informacji w bazie danych	251
Z. Peuker	Funkcje koordynacyjne podsystemu "Słownik" w systemie badań statystycznych /założenia ogólne/	269
B. Szybisz	Zasady oraz program opracowania słownika kategorii społeczno-ekonomicznych w systemie CENPLAN	279

SYSTEMY INFORMATYCZNE A MODELOWANIE PROCESÓW EKONOMICZNYCH W MAKROSKALI

A. Dąbkowski	Modelowanie systemowe ogólnego- spodarczych proporcji rozwojowych	297
J. Kolek	Makroekonomiczna analiza statystyczna na bazie zautomatyzowanych systemów informacyjnych SSRS	332
W. Maciejewski	Wybrane problemy skomputeryzowanych systemów modeli	355
Z. Pawłowski	O systemie prognostycznym w gospodarce narodowej	375

	<u>str.</u>
Przedmowa	389
TECHNOLOGIA BANKÓW DANYCH - PROBLEMY PROJEKTOWANIA I WDRAŻANIA	
W. Jamontt	Problemy projektowania bazy danych statystycznych o jednostkach gospo- darki uspołecznionej 399
W. Jamontt	Relacyjny model baz danych 424
W. Kamiński	System bazy danych a system wyszu- kiwania informacji 442
M. A. Kowalewski	Problemy dostępu bezpośredniego w systemach zarządzania bazą danych 465
M. Lasota	Bank danych statystycznych w te- chnologii DBTG Codasyl /opis wdro- żenia eksperymentalnego/ 437
S. Mężyk	Mechanizmy odwzorowań w systemach zarządzania bazą danych 516
J. Pasula	Problemy obsługi jednoczesnego dostępu do zintegrowanej bazy danych 547
A. Scheber	SOFIS - system zarządzania wielkimi bazami danych 575
A. Stramowski	Odtwarzanie stanów bazy danych, metody i techniki 591
DOŚWIADCZENIA Z PRAKTYCZNYCH WDROŻEŃ CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH	
K. Czerniewski	Zagadnienia projektowania rolni- czego systemu informacyjnego 621

E. Działoszyński	Elementy systemu informatycznego o środowisku glebowym	627
J. Homa, G. Zienkiewicz	Wielowojewódzki bank danych /z do- świadczeń funkcjonowania zespołu wojewódzkich banków danych SPIS-WBD w OE GUS - Katowice/	636
S. Kosewski	Wykorzystanie standardowych pakie- tów przetwarzania danych w pracach nad wdrożeniem systemów informacyj- nych dla potrzeb planowania prze- strzennego	648
W. Leśnikowski	Refleksje wdrożeniowe na przykła- dzie systemu identyfikacji terenowej	652
S. Małkus	Komunikat o uruchomieniu w OE GUS we Wrocławiu systemu zdalnego do- stępu do zbiorów danych statystycz- nych na sprzęcie teletransmisji produkcji krajowej	665
N. N. Pietrowa	Metodologiczne podstawy projekto- wania informatycznego systemu za- rządzania resortem /na przykładzie Ministerstwa Skupu Zbóż RFERR/	670
H. Postaremczak	Automatyczny system oceny wyników działalności przemysłu w warunkach zmodyfikowanego systemu ekonomiczno- finansowego /ASO/	696
K. Prussak	Doświadczenia w zakresie opracowa- nia oprogramowania własnego /uży- tkowego/ dla potrzeb banków informa- cji statystycznej	729

M. Salata	System informatyczny statystyki handlu zagranicznego	742
B. Sieroń	Systemy statystyki w zasilaniu banku danych /z doświadczeń projektowania i wdrażania SPIS - WBD/	770
W. Wachnachter	Założenia projektowo-programowe systemu elektronicznego przetwarzania danych Narodowego Spisu Powszechnego 1978 r.	786

WYBRANE PROBLEMY DOSKONALENIA PROJEKTOWANIA SYSTEMÓW CENTRALNYCH

K. Bernatowicz	Ewidencja systemów EPD - sytuacja i propozycje	301
J. I. Czerniak	Teoretyczne podstawy doskonalenia systemów informatycznych	314
J. Heronimek	Problemy spójności i współdziałania rządowego systemu informatycznego SPIS z resortowymi systemami informatycznymi	327
J. Ilczuk	SCERT - Metoda racjonalnego doboru zestawu komputerowego	340
T. Możdżyńska	Problemy koordynacji prac projektowych i oprogramowanie systemów przetwarzania danych w ośrodkach elektronicznych GUS	350

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/79

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS'78 SPIS A SYSTEMY INFORMATYCZNE RESORTÓW

część

I

SPIS a rządowe i resortowe systemy informatyczne — zagadnienia ogólne.

Problemy spójności informacyjnej, organizacyjnej i funkcjonalnej centralnych systemów informatycznych.

Warunki przepływu informacji.

1/79

SYSTEMY INFORMATYCZNE

**Materiały seminarium
SPiS' 78**

**SPIS A SYSTEMY INFORMATYCZNE
RESORTÓW**

**Problemy spójności i współdziałania rządowego
systemu informatycznego SPIS
z resortowymi systemami Informatycznymi.**

10337 2/4

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: Józef Oleński

Redaktorzy: Andrzej Bratkowski
Andrzej Galas

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
— ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS

RESORTOWY OŚRODEK
BADAWCZO-ROZWOJOWY
INFORMATYKI ROLNICTWA

INSTYTUT UPRAWY,
NAWOŻENIA I GLEBOZNAWSTWA

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS' 78

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kasprzak

Z-ca przewodniczącego: dr Józef Oleński

Członkowie: doc. dr Jerzy Eysymontt
dr Jan Iszkowski
doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki
dr Stanisław Paradyś
prof. dr hab. Władysław Radzikowski
dr Stefan Semczuk
dr Władysław Świtalski
prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki
mgr Zygmunt Wojcieszak

Sekretarz naukowy
seminarium: mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TRESCI

	Str.
Przedmowa	11
CZĘŚĆ I	
SPIS A RZĄDOWE I RESORTOWE SYSTEMY INFORMATYCZNE - ZAGADNIENIA OGÓLNE /OBRADY PLENARNE/	
Wystąpienie Prezesa GUS	21
Tadeusz Walczak Powiązania informacyjne SPIS z innymi systemami informatycznymi	25
Józef Oleński Granice i instrumenty spójności centralnych systemów informatycznych	44
Mieczysława Adach Propozycje kierunków prac zmierzających do osiągnięcia spójności Resortowego Systemu Informatycznego przemysłu maszynowego ze SPIS-em ..	66
Edward Dąbrowski Bazowe systemy informatyczne sił zbrojnych i możliwości ich powiązania z systemami rządowymi ze szczególnym uwzględnieniem SPIS-u	91
Jerzy Krzymuski Zastosowanie metod informatycznych w Instytucie Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa	103
Czesław Kucharski System Ewidencji i Informacji Finansowej /SEIF/ a System Państwowej Informacji Statystycznej /SPIS/	113
Kazimierz Łastowiecki Aktualny stan informatyki w rolnictwie oraz niektóre zadania przewidziane do realizacji	137
Bogumił Stachura Organizacja systemów informatycznych resortu oświaty	162
PROBLEMY SPÓJNOŚCI INFORMACYJNEJ, ORGANIZACYJNEJ I FUNKCJONALNEJ CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH, WARUNKI PRZEPŁYWU INFORMACJI MIĘDZY SYSTEMAMI	
Sylwia Bacz Problemy współdziałania Resortowego Systemu Podstawowych Rozliczeń i Analizy Działalności Inwestycyjnej w przemyśle węglowym z Państwowym Systemem Informacji Statystycznej SPIS	189
Józef Zieliński	

Wacław Cieplucha	Problemy powiązania systemu informatycznego branży transportu samochodowego z systemem "SPIS"	203
Konstanty Czer-niewski	Wieloresortowy kompleks informacyjny gospodarki żywnościowej	220
Andrzej Dąbkowski	Problemy stosowania technik modelowania systemowego w informatycznych systemach rządowych i resortowych	228
Zbigniew Durawa	Baza informacji dla potrzeb prognozowania i programowania rozwoju przemysłu elektromaszynowego	245
Wiesław Flakiewicz	Próba formalizacji pojęcia "spójności" na tle dyskusji o spójności systemów informatycznych	260
Witold Jamontt	Spójność systemów informacyjnych w regionie	277
Bohdan Sawicki	Gospodarka materiałowa w systemie "CENPLAN"	288
Andrzej Tomasik	Problemy opracowania systemów informatycznych w rolnictwie	303
Jerzy Wójcik	Metoda obsługi jednostki centralnej przy pomocy systemu informatycznego na przykładzie Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki	317
Andrzej Zienkiewicz	System informatyczny dla jednostki centralnej na przykładzie Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki..	332

CZĘŚĆ II

KLASYFIKACJE I NOMENKLATURY /BAZA NORMATYWNA/ JAKO INSTRUMENT SPOJ-
NOŚCI I KOORDYNACJI CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH, UNIFIKAC-
JA EWIDENCJI PODSTAWOWEJ

		Str.
Zagmunt Bieńko	Baza normatywna RSI PChem	367
Janka Brezákowa	Podjęcie do problemu formalizacji i nor- malizacji w dziedzinie ewidencjonowania i zbierania danych w systemie informacji statystycznej	385
Kazimierz Gałązka	Problemy budowy i eksploatacji klasyfi- kacji Gospodarki Narodowej w powiązaniu z Systemem Identyfikacji i Klasyfikacji Jednostek Gospodarki Narodowej REGON.....	412
Jan Iszkowski	Metodyka i organizacja Kodu Towarowo-Ma- teriałowego /KTM/	425
Danuta Kłęk	Uporządkowanie systemów ewidencji podsta- wowej jako warunek stworzenia jednolitej i prawidłowej bazy informacji statystycz- nej	453
Marian Krupa	Skomputeryzowany system bazy normatywnej Jednolitego Kodu Materiałowego	466
Tomasz Lisowski	Wspólna baza normatywna motorem postępu, czy hamulcem w handlu zagranicznym	480
Bolesław Olechowski	Rodzaje jednolitych klasyfikacji i identy- fikacji /kodów/ oraz cele i możliwości ich zastosowania w systemach informatycz- nych	491
Stanisław Pawlak	Kod Towarowo-Materiałowy jako element spójności językowej systemów informatycz- nych	508
Bogdan Stefano- wicz	Sztuczna inteligencja a problemy budowy i eksploatacji bazy normatywnej systemów informatycznych	514

- + Krystyna Zborowska Systemy informatyczne w powiązaniu z porządkowaniem i ujednolicaniem dokumentacji podstawowej 525

PODSYSTEMY INSTRUMENTALNE /SŁOWNIKI I KATALOGI/ I ICH FUNKCJE
KOORDYNACYJNE

Str.

Jaroslav Blahnik Bohumir Karta	Zasady klasyfikacji wskaźników statystycznych w świetle projektu racjonalnego uporządkowania informacji społeczno-ekonomicznej w Czechosłowacji	539
Henryk Dąbrowski	Bank Danych Statystycznych "Rozwój" i kierunki budowy języka użytkownika	548
Jan Kwiatkowski	Bank Danych "CENPLAN" w powiązaniu z systemami resortowymi	561
Edward Nawrocki	Koordinacja Nazw Danych	615
Zygmunt Peuker	Systematyka zagadnień społeczno-ekonomicznych w podsystemie informatycznym "SŁOWNIK"	635
Olgięrd Sygiericz	Budowa ujednoliconego zbioru informacji podstawowych o przemyśle elektromaszynowym dla potrzeb działalności planistycznej	646
Aleksandra Wierusz	System Identyfikacji i Klasyfikacji Jednostek Gospodarki Uspołecznionej Regon jako narzędzie spójności SPIS i resortowych systemów informatycznych	665
Stanisław Zaremba	System ewidencji gruntów i jego powiązanie z systemami GUS	680

PROBLEMY WSPÓŁDZIAŁANIA CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZ-
NYCH W FAZIE PROJEKTOWANIA I WDRAŻANIA. ORGANIZACJA I
TRYB WSPÓŁPRACY OŚRODKÓW INFORMATYCZNYCH SYSTEMÓW RZĄDO-
WYCH I RESORTOWYCH

Janina Fiszer	Praktyczne problemy współpracy OE GUS Warszawa z innymi systemami informa- tycznymi	693
Estera Krauze Teresa Możdżyńska	Ograniczenia w rozwoju współdziałania systemów informatycznych przetwarzają- cych dane statystyczne	717
Marek Iasota	Bank danych statystycznych technologii DETG CODASYL /Przykład uniwersalnej architektury/	729
Barbara Łukasik- Makowska	Optymalizacja struktury konstrukcyj- nej systemów kompleksowych z punktu widzenia przesłanek integracji	756
Stanisław Rokicki Paweł Rykaczewski	Organizacyjne i techniczne problemy przepływów informacji	769
Stefan Semczuk	Celowość realizacji w sieci GUS wy- branych elementów systemów resorto- wych	783
Wiesław Sojka	Standaryzacja procesu projektowo- wdrożeńiowego systemów informatycz- nych	796
Tadeusz Walczak	Wystąpienie końcowe	807

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

2/79

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Putany X 78

seminarium

SPIS'78 SPIS A SYSTEMY INFORMATYCZNE RESORTÓW

część

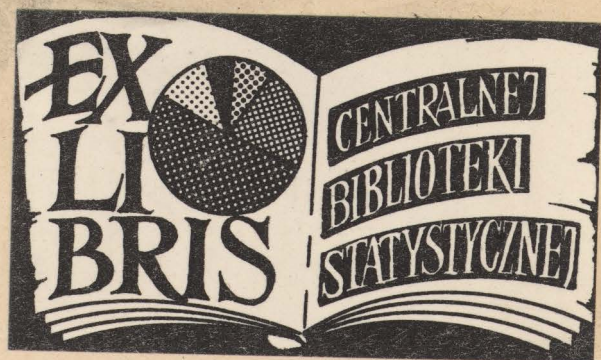
II

Klasyfikacje i nomenklatury (baza normatywna) jako instrument spójności i koordynacji centralnych systemów informatycznych. Unifikacja ewidencji podstawowej.

Podsystemy instrumentalne (słowniki i katalogi) i ich funkcje koordynacyjne.

Problemy współdziałania centralnych systemów informatycznych w fazie projektowania i wdrażania. Organizacja i tryb współpracy ośrodków informatycznych systemów rządowych i resortowych.

2/79

SYSTEMY INFORMATYCZNE

**Materiały seminarium
SPIS' 78**

**SPIS A SYSTEMY INFORMATYCZNE
RESORTÓW**

**Problemy spójności i współdziałania rządowego
systemu informatycznego SPIS
z resortowymi systemami informatycznymi.**

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: Józef Oleński

Redaktorzy: Andrzej Bratkowski
Andrzej Galas

103372 / 2

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
— ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS

RESORTOWY OŚRODEK
BADAWCZO-ROZWOJOWY
INFORMATYKI ROLNICTWA

INSTYTUT UPRAWY,
NAWOŻENIA I GLEBOZNAWSTWA

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS* 78

- Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kasprzak
- Z-ca przewodniczącego: dr Józef Oleński
- Członkowie: doc. dr Jerzy Eysymontt
dr Jan Iszkowski
doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki
dr Stanisław Paradysz
prof. dr hab. Władysław Radzikowski
dr Stefan Semczuk
dr Władysław Świtalski
prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki
mgr Zygmunt Wojcieszak
- Sekretarz naukowy
seminarium: mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

Przedmowa	Str. 11
-----------------	---------

CZĘŚĆ I

SPIS A RZĄDOWE I RESORTOWE SYSTEMY INFORMATYCZNE - ZAGADNIENIA OGÓLNE /OBRADY PLENARNE/

Wystąpienie Prezesa GUS	21
Tadeusz Walczak Powiązania informacyjne SPIS z innymi systemami informatycznymi	25
Józef Oleński Granice i instrumenty spójności centralnych systemów informatycznych	44
Mieczysława Adach Propozycje kierunków prac zmierzających do osiągnięcia spójności Resortowego Systemu Informatycznego przemysłu maszynowego ze SPIS-em	66
Edward Dąbrowski Bazowe systemy informatyczne sił zbrojnych i możliwości ich powiązania z systemami rządowymi ze szczególnym uwzględnieniem SPIS-u	91
Jerzy Krzymuski Zastosowanie metod informatycznych w Instytucie Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa	103
Czesław Kucharski System Ewidencji i Informacji Finansowej /SEIF/ a System Państwowej Informacji Statystycznej /SPIS/	113
Kazimierz Łastowiecki Aktualny stan informatyki w rolnictwie oraz niektóre zadania przewidziane do realizacji	137
Bogumił Stachura Organizacja systemów informatycznych resortu oświaty	162

PROBLEMY SPÓJNOŚCI INFORMACYJNEJ, ORGANIZACYJNEJ I FUNKCJONALNEJ CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH, WARUNKI PRZEPŁYWU INFORMACJI MIĘDZY SYSTEMAMI

Sylvia Bacz Problemy współdziałania Resortowego Systemu Podstawowych Rozliczeń i Analizy Działalności Inwestycyjnej w przemyśle węglowym z Państwowym Systemem Informacji Statystycznej SPIS	189
Józef Zieliński	

Wacław Cieplucha	Problemy powiązania systemu informatycznego branży transportu samochodowego z systemem "SPIS"	203
Konstanty Czerniewski	Wieloresortowy kompleks informacyjny gospodarki żywnościowej	220
Andrzej Dąbkowski	Problemy stosowania technik modelowania systemowego w informatycznych systemach rządowych i resortowych	228
Zbigniew Durawa	Baza informacji dla potrzeb prognozowania i programowania rozwoju przemysłu elektromaszynowego	245
Wiesław Flakiewicz	Próba formalizacji pojęcia "spójności" na tle dyskusji o spójności systemów informatycznych	260
Witold Jamontt	Spójność systemów informacyjnych w regionie	277
Bohdan Sawicki	Gospodarka materiałowa w systemie "CENPLAN"	288
Andrzej Tomasik	Problemy opracowania systemów informatycznych w rolnictwie	303
Jerzy Wójcik	Metoda obsługi jednostki centralnej przy pomocy systemu informatycznego na przykładzie Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki	317
Andrzej Zienkiewicz	System informatyczny dla jednostki centralnej na przykładzie Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki..	332

CZĘŚĆ II

KLASYFIKACJE I NOMENKLATURY /BAZA NORMATYWNA/ JAKO INSTRUMENT SPOJ-
NOSCI I KOORDYNACJI CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH, UNIFIKAC-
JA EWIDENCJI PODSTAWOWEJ

		Str.
✓ Zągmunt Bienko	Baza normatywna RSI PChem	367
✓ Janka Brezákowa	Podejście do problemu formalizacji i nor- malizacji w dziedzinie ewidencjonowania i zbierania danych w systemie informacji statystycznej	385
Kazimierz Gałązka	Problemy budowy i eksploatacji klasyfi- kacji Gospodarki Narodowej w powiązaniu z Systemem Identyfikacji i Klasyfikacji Jednostek Gospodarki Narodowej REGON.....	412
Jan Iszkowski	Metodyka i organizacja Kodu Towarowo-Ma- teriałowego /KTM/	425
Danuta Kłęk	Uporządkowanie systemów ewidencji podsta- wowej jako warunek stworzenia jednolitej i prawidłowej bazy informacji statystycz- nej	453
Marian Krupa	Skomputeryzowany system bazy normatywnej Jednolitego Kodu Materiałowego	466
✓ Tomasz Lisowski	Wspólna baza normatywna motorem postępu, czy hamulcem w handlu zagranicznym	480
✓ Bolesław Olechowski	Rodzaje jednolitych klasyfikacji i identy- fikacji /kodów/ oraz cele i możliwości ich zastosowania w systemach informatycz- nych	491
Stanisław Pawlak	Kod Towarowo-Materiałowy jako element spójności językowej systemów informatycz- nych	508
✓ Bogdan Stefano- wicz	Sztuczna inteligencja a problemy budowy i eksploatacji bazy normatywnej systemów informatycznych	514

Krystyna Zborowska	Systemy informatyczne w powiązaniu z porządkowaniem i ujednolicaniem dokumentacji podstawowej	525
--------------------	---	-----

PODSYSTEMY INSTRUMENTALNE /SŁOWNIKI I KATALOGI/ I ICH FUNKCJE KOORDYNACYJNE

		Str.
Jaroslav Blahnik Bohumir Karta	Zasady klasyfikacji wskaźników statystycznych w świetle projektu racjonalnego uporządkowania informacji społeczno-ekonomicznej w Czechosłowacji	539
✓ Henryk Dąbrowski	Bank Danych Statystycznych "Rozwój" i kierunki budowy języka użytkownika	548
✓ <u>Jan Kwiatowski</u>	Bank Danych "CEMPLAN" w powiązaniu z systemami resortowymi	561
Edward Nawrocki	Koordinacja Nazw Danych	615
Zygmunt Peuker	Systematyka zagadnień społeczno-ekonomicznych w podsystemie informatycznym "SŁOWNIK"	635
Olgierd Syglericz	Budowa ujednoliconego zbioru informacji podstawowych o przemyśle elektromaszynowym dla potrzeb działalności planistycznej	646
✓ Aleksandra Wierusz	System Identyfikacji i Klasyfikacji Jednostek Gospolarki Uspołecznionej Regon jako narzędzie spójności SPIS i resortowych systemów informatycznych	665
Stanisław Zaremba	System ewidencji gruntów i jego powiązanie z systemami GUS	680

PROBLEMY WSPÓŁDZIAŁANIA CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZ-
NYCH W FAZIE PROJEKTOWANIA I WDRAŻANIA. ORGANIZACJA I
TRYB WSPÓŁPRACY OŚRODKÓW INFORMATYCZNYCH SYSTEMÓW RZĄDO-
WYCH I RESORTOWYCH

Janina Piśzer	Praktyczne problemy współpracy OE GUS Warszawa z innymi systemami informa- tycznymi	693
Esterka Krauze Teresa Mozdżyńska	Ograniczenia w rozwoju współdziałania systemów informatycznych przetwarz- ających dane statystyczne	717
Marek Lasota	Bank danych statystycznych technologii DBTG CODASYL / Przykład uniwersalnej architektury/	729
Barbara Łukasik- Makowska	Optymalizacja struktury konstrukcyj- nej systemów kompleksowych z punktu widzenia przesłanek integracji	756
Stanisław Rokicki Paweł Rykaczewski	Organizacyjne i techniczne problemy przepływów informacji	769
Stefan Semczuk	Celowość realizacji w sieci GUS wy- branych elementów systemów resorto- wych	783
Wiesław Sojka	Standaryzacja procesu projektowo- wdrożeniowego systemów informatycz- nych	796
Tadeusz Walczak	Wystąpienie końcowe	807

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/80

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS '79 BANKI DANYCH W CENTRALNYCH SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH

część

I

Funkcje banku danych w Centralnym Systemie
Informatycznym

Projektowanie banków danych — aspekt infor-
macyjny

1/80

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**Materiały seminarium
SPIS '79**

**BANKI DANYCH W CENTRALNYCH
SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH**

Warszawa 1980

107599/1

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: Józef Oleński

Redaktor: Andrzej Bratkowski

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

**POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
— ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja informatyki**

**OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS**

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS '79

Przewodniczący: doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki

Z-ca przewodniczącego dr Józef Oleński

Członkowie: doc. dr Jerzy Eysymontt
dr Jan Iszkowski
mgr inż. Stanisław Jaskólski
mgr Jan Kwiatowski
mgr inż. Marek Lasota
dr Stefan Semczuk
dr Witold Staniszkis

**Sekretarz naukowy
seminarium:** mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

Str.

Wystąpienie Prezesa GUS	XI
-----------------------------------	----

CZĘŚĆ I

FUNKCJE BANKU DANYCH W CENTRALNYM SYSTEMIE INFORMATYCZ- NYM

Tadeusz Walczak: Rola i funkcje banków danych w Centralnych Systemach Informatycznych	3
Mieczysław Adach: Bank danych a system informowania kierownictwa Centrali resortu przemysłu maszynowego	25
Andrzej Dąbkowski: Banki danych w modelowaniu uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego	39
Henryk Dąbrowski: Wybrane problemy Centralnego Banku Danych Statystycznych /na przykładzie Banku Danych Rozwój/	55
Ignacy Dziedziczak: Kooperacja informacyjna bazy danych księgowych z centralnymi bankami danych	79
Aleksandra Kurzyk, Adam Langer: Problemowe banki danych dla potrzeb administracji terenowej i kierownictwa Urzędu Wojewódzkiego w województwie gdańskim	86
Jacek Kuśnierz: Problemy projektowania banków danych wykorzystywanych w procesie dowodzenia	111
Teresa Możdżyńska: Miejsce i waga centralnych banków danych w SPIS	121
Bogusława Oskroba, Stanisław Paradysz: Bank danych statystycznych w świetle potrzeb użytkownika	132
Andrzej Tomasik: Rola i zadania banku danych w rolniczym systemie informatycznym	146

Józef Wierzbowski: Współpraca między systemami SPIS i CENPLAN na przykładzie podsystemu "Stosunki gospodarcze z zagranicą" realizowanego przez RCI Cenplan	163
Andrzej Zienkiewicz: Baza informacyjna Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz metody jej eksploatacji	191
 PROJEKTOWANIE BANKÓW DANYCH - ASPEKT INFORMACYJNY	
Andrzej Bratkowski: Identyfikacja danych statystycznych w bankach danych dla potrzeb modelowania ekonometrycznego	207
Marek Cigáńnik: Systemy opisu i tezaurus	218
Jerzy Eysymontt: Język makrozarządzania jako podstawa projektowania bazy metadanych w centralnych systemach informatycznych	234
Tadeusz Jaegermann: Szczególne cechy banków danych w statystyce i wybrane metody ochrony danych w takich systemach	254
Zbigniew Jamkowski, Stanisława Szwalek: Badania masowe jako źródło zasilania banków danych oraz baza do utworzenia operatu losowania prób do badań reprezentacyjnych	265
Jerzy Kisielnicki: Wybrane metody projektowania zawartości informacyjnej banków danych	278
Jan Kwiatowski: Bank danych oparty o zasadę rozproszonej autoryzacji tematycznych baz danych jako narzędzie integracji informatycznego systemu planowania Centralnego	296
Peter Lisekovsky: Projektowanie banku danych w SIS . .	329
Edward Nawrocki: Wzłożenie spójności językowej jako podstawowy warunek integracji informacyjnej w bankach danych	346
Józef Oleński: Projektowanie zintegrowanych baz danych w Centralnych Systemach Informatycznych	362

Dušan Soltes: Sformalizowany opis danych i tworzenie bazy metadanych ASIS	383
Vladimir Šima: Treść i metodyka sformalizowanego opisu wskaźników	397

CZĘŚĆ II

PROJEKTOWANIE BANKU DANYCH - ASPEKT TECHNOLOGICZNY

Bogumił Galica: Wybrane problemy struktury logicznej bazy danych	417
Marek Gaza: Projektowanie ciągów technologicznych z zastosowaniem standardowych elementów programowania	430
Witold Jamontt: Metainformacja a struktura bazy danych	442
Jerzy S.Korczak, Leszek A.Maciaszek: O redundancji w Systemach bazy danych	454
Andrzej Sokołowski: Zagadnienia ochrony informacji w bankach danych	469
Wanda Schiling: Problemy ochrony danych w systemach z bazami danych	481
Bolesław Szafranski, Stanisław Kozerański, Marek Niedzielski, Jan Pachołczyk: Integralność danych w bazie danych	497
Włodzimierz Zawadzki: System interaktywnej współpracy użytkowników z bazą danych	515

SYSTEMY ZARZĄDZANIA BAZAMI DANYCH DLA POTRZEB CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

Andrzej Brandt: Projektowanie fizycznej struktury danych dla bazy danych zarządzanej SZBD RODAN	527
Wiesław Dubczyński: Projektowanie procesów przetwarzania danych a metoda lokowania danych w bazie danych	542

	<u>Str.</u>
Magdalena Dudziewicz, Jan Popiel: Mechanizmy wewnętrz- nego funkcjonowania sieciowej bazy danych	551
Tadeusz Gryc: Szczególne problemy i techniki ładowania bazy danych zarządzanej SZBD RODAN	573
Marek Lasota: Projektowanie struktury fizycznej bazy danych	594
Ewa Okuljar: Ładowanie i reorganizacja bazy danych w systemie TOTAL	613
J. Starosta, A. Mackowiak: Problemy implementacji /teore- tyczne i praktyczne/ Modułu Zbiorczego Wyszukiwania w SZBD SOFIS	627
Danuta Świątkowska-Królikowska: Projektowanie systemów przetwarzania przy użyciu SZBD TOTAL	654
 PROBLEMY ORGANIZACYJNE, METODYCZNE I TECHNICZNE WDRAŻA- NIA I EKSPLOATACJI BANKÓW DANYCH W CSI	
Romuald Krzyżanowski: Wybrane problemy szkolenia użyt- kowników aktywnie współpracujących z Centralnymi Sys- temami Informatycznymi opartymi o bank danych	667
Isabella Linkowska: Porównywalność danych w bankach podmiotowych	682
Teresa Mantorska: BA-DA-SEL /Bank Sumarycznych Danych Ludnościowych/	695
Bolesław Olechowski: Niektóre problemy metodologiczne i organizacyjne korzystania z banków podmiotowych SPIS	704
Danuta Skorupowska: Kryteria wyboru środków technicz- nych gromadzenia, przekazywania i udostępniania in- formacji w Centralnych Systemach Informatycznych . .	721
Wanda Skura: Problemy organizacyjne i koordynacyjne z oprogramowaniem bazy danych dla działu Budownictwo i Przemysł w systemie na III poziomie SPIS - na EMC Odra 1305	731

Agnieszka Wólczyńska: Pakiet wyszukiwania i wyprowadzania informacji z banków danych Badabud i Badaprzem	745
METODYCZNE PROBLEMY PROJEKTOWANIA BANKÓW DANYCH W WARUNKACH OGRANICZONYCH ŚRODKÓW REALIZACJI /NA PRZYKŁADZIE WBD SPIS/	
Jan Chmielewski, Kazmierz Węglarz: Techniczna realizacja projektu regionalnej sieci teleinformatycznej	761
Jan Godula, Karol Mendrek: Projektowanie zdalnej aktualizacji i zmiennej algorytmizacji obliczeń w systemie banku danych	769
Jan Homa, Bolesław Sieron: Organizacja wielowojewódzkich banków danych /z doświadczeń SPIS - WBD/ . . .	780
Irena Rotyńska, Lucjan Maśliński: Projektowanie banku danych w warunkach ograniczeń dostępnego sprzętu i oprogramowania	793
Bolesław Warzecha: Projektowanie banku danych w warunkach ograniczonych środków realizacji	804

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

2/80

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS '79 BANKI DANYCH W CENTRALNYCH SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH

część

II

Projektowanie banku danych — aspekt technologiczny

Systemy zarządzania bazami danych dla potrzeb Centralnych Systemów Informatycznych

Problemy organizacyjne, metodyczne i techniczne wdrażania i eksploatacji banków danych w CSI

Metodyczne problemy projektowania banków danych w warunkach ograniczonych środków realizacji (na przykładzie WBD SPIS)

2/80

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**Materiały seminarium
SPIS '79**

**BANKI DANYCH W CENTRALNYCH
SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH**

Warszawa 1980

107599/2

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: Józef Oleński

Redaktor: Andrzej Bratkowski

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
— ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS '79

Przewodniczący: doc. dr hab. Jerzy Kisielecki

Z-ca przewodniczącego dr Józef Oleński

Członkowie: doc. dr Jerzy Eysymontt
dr Jan Iszkowski
mgr inż. Stanisław Jaskólski
mgr Jan Kwiatowski
mgr inż. Marek Lasota
dr Stefan Semczuk
dr Witold Staniszkis

Sekretarz naukowy
seminarium: mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

Str.

Wystąpienie Prezesa GUS	XI
-----------------------------------	----

CZĘŚĆ I

FUNKCJE BANKU DANYCH W CENTRALNYM SYSTEMIE INFORMATYCZNYM

Tadeusz Walczak: Rola i funkcje banków danych w Centralnych Systemach Informatycznych	3
Mieczysław Adach: Bank danych a system informowania kierownictwa Centrali resortu przemysłu maszynowego	25
Andrzej Dąbkowski: Banki danych w modelowaniu uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego	39
Henryk Dąbrowski: Wybrane problemy Centralnego Banku Danych Statystycznych /na przykładzie Banku Danych Rozwój/	55
Ignacy Dziedzic: Kooperacja informacyjna bazy danych księgowych z centralnymi bankami danych	79
Aleksandra Kurzyk, Adam Langer: Problemowe banki danych dla potrzeb administracji terenowej i kierownictwa Urzędu Wojewódzkiego w województwie gdańskim	86
Jacek Kuśnierz: Problemy projektowania banków danych wykorzystywanych w procesie dowodzenia	111
Teresa Modrzyńska: Miejsce i waga centralnych banków danych w SPIS	121
Bogusława Oskroba, Stanisław Paradyś: Bank danych statystycznych w świetle potrzeb użytkownika	132
Andrzej Tomasik: Rola i zadania banku danych w rolniczym systemie informatycznym	146

Józef Wierzbowski: Współpraca między systemami SPIS i CENPLAN na przykładzie podsystemu "Stosunki gospodarcze z zagranicą" realizowanego przez RCI Cenplan	163
Andrzej Zienkiewicz: Baza informacyjna Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz metody jej eksploatacji	191
PROJEKTOWANIE BANKÓW DANYCH - ASPEKT INFORMACYJNY	
Andrzej Bratkowski: Identyfikacja danych statystycznych w bankach danych dla potrzeb modelowania ekonometrycznego	207
Marek Cigalik: Systemy opisu i tezaursus	218
Jerzy Eysymontt: Język makrozarządzania jako podstawa projektowania bazy metadanych w centralnych systemach informatycznych	234
Tadeusz Jaegermann: Szczególne cechy banków danych w statystyce i wybrane metody ochrony danych w takich systemach	254
Zbigniew Jankowski, Stanisława Szwalek: Badania masowe jako źródło zasilania banków danych oraz baza do utworzenia operatu losowania prób do badań reprezentacyjnych	265
Jerzy Kisielnicki: Wybrane metody projektowania zawartości informacyjnej banków danych	278
Jan Kwiatkowski: Bank danych oparty o zasadę rozproszonej autoryzacji tematycznych baz danych jako narzędzie integracji informatycznego systemu planowania Centralnego	296
Peter Lieskovsky: Projektowanie banku danych w SIS	329
Edward Nawrocki: Wdrożenie spójności językowej jako podstawowy warunek integracji informacyjnej w bankach danych	346
Józef Oleński: Projektowanie zintegrowanych baz danych w Centralnych Systemach Informatycznych	362

Dušan Soltes: Sformalizowany opis danych i tworzenie bazy metadanych ASIS	383
Vladimir Šima: Treść i metodyka sformalizowanego opisu wskaźników	397

CZĘŚĆ II

PROJEKTOWANIE BANKU DANYCH - ASPEKT TECHNOLOGICZNY

Bogumił Galica: Wybrane problemy struktury logicznej bazy danych	411
Marek Gasa: Projektowanie ciągów technologicznych i zastosowaniem standardowych elementów oprogramowania	430
Witold Jamontt: Metainformacja a struktura bazy danych	442
Jerzy S.Korczak, Leszek A.Maciaszek: O redundancji w Systemach bazy danych	454
Andrzej Sokołowski: Zagadnienia ochrony informacji w bankach danych	469
Wanda Schilling: Problemy ochrony danych w systemach z bazami danych	481
Bolesław Szafranski, Stanisław Kozerański, Marek Niedzielski, Jan Pacholczyk: Integralność danych w bazie danych	497
Włodzimierz Zawadzki: System interaktywnej współpracy użytkowników z bazą danych	515

SYSTEMY ZARZĄDZANIA BAZAMI DANYCH DLA POTRZEB CENTRALNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

Andrzej Brandt: Projektowanie fizycznej struktury danych dla bazy danych zarządzanej SZBD RODAN	527
Wiesław Dubczyński: Projektowanie procesów przetwarzania danych a metoda lokowania danych w bazie danych	542

Magdalena Dudziwicz, Jan Popiel: Mechanizmy wewnętrz- nego funkcjonowania sieciowej bazy danych	551
Tadeusz Gryc: Szczególne problemy i techniki ładowania bazy danych zarządzanej SZBD RODAN	573
Marek Lasota: Projektowanie struktury fizycznej bazy danych	594
Ewa Okuljar: Ładowanie i reorganizacja bazy danych w systemie TOTAL	613
J. Starosta, A. Macková: Problemy implementacji /teore- tyczne i praktyczne/ Modułu Zbiorczego Wyszukiwania w SZBD SOPIS	627
Danuta Świątkowska-Królikowska: Projektowanie systemów przetwarzania przy użyciu SZBD TOTAL	654
PROBLEMY ORGANIZACYJNE, METODYCZNE I TECHNICZNE WDRAŻA- NIA I EKSPLOATACJI BANKÓW DANYCH W CSI	
Romuald Krzyżanowski: Wybrane problemy szkolenia użyt- kowników aktywnie współpracujących z Centralnymi Sys- temami Informatycznymi opartymi o bank danych	667
Isabella Linkowska: Porównywalność danych w bankach podmiotowych	682
Teresa Mantorska: BA-DA-SEL /Bank Sumarycznych Danych Ludnościowych/	695
Bolesław Olechowski: Niektóre problemy metodologiczne i organizacyjne korzystania z banków podmiotowych SPIS	704
Danuta Skorupowska: Kryteria wyboru środków technicz- nych gromadzenia, przekazywania i udostępniania in- formacji w Centralnych Systemach Informatycznych ..	721
Wanda Skura: Problemy organizacyjne i koordynacyjne a oprogramowanie bazy danych dla działu Budownictwo i Przemysł w systemie na III poziomie SPIS - na EMC Odra 1305	731

Agnieszka Wólczyńska: Pakiet wyszukiwania i wyprowadzania informacji z banków danych Badabud i Badaprzem	745
METODYCZNE PROBLEMY PROJEKTOWANIA BANKÓW DANYCH W WARUNKACH OGRANICZONYCH ŚRODKÓW REALIZACJI /NA PRZYKŁADZIE WBD SPIS/	
Jan Chmielewski, Kazimierz Węglarz: Techniczna realizacja projektu regionalnej sieci teleinformatycznej	761
Jan Godula, Karol Mendrek: Projektowanie zdalnej aktualizacji i zmiennej algorytmizacji obliczeń w systemie banku danych	769
Jan Homa, Bolesław Sieroni: Organizacja wielowojswódkich banków danych /z doświadczeń SPIS - WBD/	780
Irena Rotyńska, Lucjan Maśliński: Projektowanie banku danych w warunkach ograniczeń dostępnego sprzętu i oprogramowania	793
Bolesław Warzecha: Projektowanie banku danych w warunkach ograniczonych środków realizacji	804

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/81

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS '80 ŹRÓDŁA DANYCH W CENTRALNYCH SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH

część

I

Źródła danych w Centralnych Systemach
Informatycznych — zagadnienia ogólne
(obrazy plenarne)

System informatyczny rachunkowości i ewidencja
podstawowa jako źródło zasilania CSI

Kontrola i korekta danych źródłowych

1/81

SYSTEMY INFORMATYCZNE

**Materiały seminarium
SPIS '80**

**ŹRÓDŁA DANYCH W CENTRALNYCH
SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH**

Warszawa 1981

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Opracowanie redakcyjne: mgr Andrzej Bratkowski

A/107396/1

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII
Sekcja Organizacji i Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS '80

Przewodniczący:

Z-ca przewodniczącego:

Członkowie:

prof. dr hab. Tadeusz Peche

doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki

dr Jan Iszkowski

prof. dr hab. Tadeusz Kasprzak

prof. dr hab. Andrzej Lisowski

dr Józef Oleński

prof. dr hab. Władysław Radzikowski

doc. dr hab. Tadeusz Walczak

prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz naukowy seminarium:

mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

	Str.
Przebieg obrad Seminarium SPIS'80	

CZĘŚĆ I

ŹRÓDŁA DANYCH W CENTRALNYCH SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH - ZA- GADNIENIA OGÓLNE /obrazy planarne/

Tadeusz Walczak: Źródła informacji w systemach infor- macyjnych	3
Jerzy Eysymontt: Dane planistyczne, ich źródła i wy- korzystanie	30
Józef Oleński: Miara i kategoria /dane pierwotne ama- kroekonomiczne - warunki integralności, czynniki za- klócające i instrumenty spójności/	55
Tadeusz Peché: Bilanse gospodarki narodowej jako prze- miot makrosystemu informatycznego /BIGON/	77
Władysław Radzikowski: Rola informatyki w nowoczesnej terenowej administracji państwowej /ze szczególnym uwzględnieniem aspektów źródeł informacji/	129

SYSTEM INFORMATYCZNY RACHUNKOWOŚCI I EWIDENCJA PODSTAWOWA JA- KO ŹRÓDŁA ZASILANIA CSI

Ignacy Dziedziczak: Atest księgowych obiektów infor- macyjnych /tyczenie problemu/	169
Danuta Kłęk: Wybrane problemy unifikacji źródeł infor- macji w aspekcie dokumentacji branżowej	176
Paweł Mijał: Struktura SIR w aspekcie przetwarzania w zakresie rachunkowości	191

	Str.
Stanisława Szwałek: Badania masowe jako potencjalne i rzeczywiste źródła informacji dla Centralnych Systemów Informatycznych	205
Tadeusz Wierzbicki: System Informatyczny Rachunkowości jako źródło danych dla Centralnych Systemów Informatycznych	216
Henryk Zaleski: SIR jako system podstawowy dla Centralnych Systemów Informatycznych	232
KONTROLA I KOREKTA DANYCH ŹRÓDŁOWYCH	
Bernard Buśko: Sytuacja błędowa i istota błędu w danych oraz źródła i przyczyny ich powstawania w procesach przetwarzania danych	249
Odylon Marian Gawęda: Minikomputer aktywnym elementem systemu informatycznego w procesie zbierania danych	263
Armin Jäger: Komputerowo wspomagana organizacja i metodologia procesów kontrolnych i korekty danych pierwotnych systemu informacyjnego statystyki w NRD	272
Mieczysław Mączyński: Wzrost jakości metod przygotowania nośników informacji ze szczególnym uwzględnieniem techniki optycznego odczytu danych	285
Teresa Możdżyńska: Proces kontroli i kontroli danych w systemach statystycznych	298
Bohdan Naumienko: Zapas stabilności systemu dynamicznego SI-CSE w warunkach zmienności potrzeb informacji szczebla centralnego	309
Adam Papst: Możliwości kontroli danych źródłowych za pomocą wielostanowiskowego systemu zbierania danych	320
Zygmunt Peuker: Błędy w statystycznym materiale źródłowym	330

Ryszard Rawski: Automatyzacja procesu pozyskiwania informacji dla sprawozdawczości operatywnej GUS	342
Jacek Stolarczyk: Organizacja zasilania, kontroli oraz korekty danych w ramach Systemu Informatycznego Statystyki Handlu Zagranicznego	354
Andrzej Sokołowski: Próba określenia czasu szyfrowania informacji przy pomocy komputera	366
Bogdan Stefanowicz: Problemy i metody weryfikacji danych wejściowych	377
Katarsyna Sza'łas Standardowy system redagowania danych AERO	398
Janusz Sliwieński: Sygnalizowanie i korygowanie błędów i nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych	413
Wili Wachmacher: Metody kontroli działania systemów elektronicznego przetwarzania danych	422

CZĘŚĆ II

PROBLEMY INTEGRACJI DANYCH ŹRÓDŁOWYCH

Tadeusz Bacsko: Automatyzacja analiz gospodarczych przy wykorzystaniu danych statystycznych	431
Andrzej Dąbkowski, Elżbieta Nastaj: Mieszane struktury danych ankietowych i statystycznych jako źródła zasilania informacyjnego dla procesów modelowania zjawisk rozwoju społeczno-gospodarczego	447
Henryk Dąbrowski: Źródła danych w statystycznych i planowych bilansach siły roboczej w gospodarce narodowej	460
Leon Dorozik: Warunki wykorzystania zbiorów informacji obiektowych i gałęziowych systemów informatycznych dla scentralizowanego zarządzania	490

	Str.
Jan Fischer: Jednostki statystyczne i zbiory jako narzędzie integracji Systemu Informacji Statystycznej	500
Jan Gajda, Wiesław Juszcak: Wybrane problemy aktualizacji zbiorów danych w oparciu o publikacje GUS	519
Krystyna Grunwald: Doświadczenia z wdrażania elektronicznej techniki obliczeniowej do opracowań z zakresu finansów w ramach I etapu prac związanych z tworzeniem podsystemu /w ramach SPIS/ "Środki produkcji i finanse"	526
Peter Lieskowski: Niektóre doświadczenia z dziedziny spójności SI z podsystemami SIS zorientowanymi na źródła danych i na użytkowników	543
Richard Kurth: Stan i kierunki rozwoju systemu banków danych statystycznych w NRD ze szczególnym uwzględnieniem organizacji przepływu danych	565
Alfons Rabenseifer: Problemy tworzenia i przydatności Centralnego Banku Danych Statystycznych	577
Edward Nawrocki: Instrumenty wdrożenia i utrzymania spójności informacyjnej systemów źródłowych i CSI oraz aktualizacji danych	588
Wanda Skura, Teresa Korniat-Wierszycka: Standardowe procedury integracji danych zasilających centralne banki statystyczne	601
Bolesław Warzecha: Integracja regionalnej informatyki statystycznej /z doświadczeń projektowania systemu "Wojewódzkie Banki Danych - SPIS"/	616

ZRÓDŁA DANYCH W SYSTEMACH RESORTOWYCH I REGIONALNYCH

Mieczysław Adach: Model funkcjonalno-organizacyjny przepływu informacji w resortowym systemie informacyjnym przemysłu maszynowego	649
---	-----

Wacław Cieplucha: Systemy obiektowe transportu samochodowego źródłem danych branżowych, resortowych i centralnych systemów informatycznych	673
Stanisław Gembalczyk: System informowania kierownictwa resortu hutnictwa, technologia przetwarzania w sieci teleinformatycznej	689
Jan Homa: Funkcjonowanie systemu "Wojewódzkie Banki Danych - SPIS" /system zasilanego w układach międzywojewódzkich/	705
Andrzej Lisowski: Problemy funkcjonowania branżowych i centralnych systemów informatycznych w gospodarce narodowej	716
Lucjan Maśliński, Irena Rotyńska: Wykorzystanie programów standardowych i opracowanie oprogramowania spełniającego warunki spójności systemów regionalnej informatyki statystycznej /z doświadczeń SPIS-WBD/	733
Antoni Nowakowski: Organizacja źródeł danych w dziedzinowych systemach międzyobiektowych w regionie..	743
Marian Polski: Zastosowanie techniki komputerowej i łączności dalekopisowej w systemach operatywnego zarządzania resortem przemysłu lekkiego	760
Władysław Świtalski: Problem danych w systemie informatycznym planowania średniokresowego	778
Waldemar Wiśniewski: Przepływ Informacji w Resortowym Systemie Informatycznym Ministerstwa Przemysłu Maszynowego	792

INSTRUMENTY KOORDYNACJI ŹRÓDEŁ DANYCH W CSI

Jan Iszkowski: Cele i kierunki projektowanej nowelizacji klasyfikacji środków trwałych /KST/	809
--	-----

Bolesław Olechowski: Systematyczny Wykaz Wyrobów/SWW/ oraz kod towarowo-materiałowy /KTM/ jako elementy jednolitej bazy normatywnej systemów informatycz- nych	827
Paweł Rykaczewski: Wdrożenie KTM w obiektowych syste- mach informatycznych /z doświadczeń przemysłu re- montu i budowy statków	846
Dusan Soltes: Metodyczne listy wskaźników generowane z systemu katalogów jako narzędzia udoskonalenia i integracji systemu wskaźników	858
Stanisław Wódkowski: Problemy wdrażania i stosowania Kodu Towarowo-Materiałowego w obrocie towarowo-ma- teriałowym	877

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

2/81

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS '80 ŹRÓDŁA DANYCH W CENTRALNYCH SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH

część

II

Problemy integracji danych źródłowych

Źródła danych w systemach resortowych
i regionalnych

Instrumenty koordynacji źródeł danych w CSI

2/81

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**Materiały seminarium
SPIS '80**

**ŹRÓDŁA DANYCH W CENTRALNYCH
SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH**

Warszawa 1981

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Opracowanie redakcyjne: mgr Andrzej Bratkowski

A/107396/2

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII
Seksja Organizacji i Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS '80

Przewodniczący:

Z-ca przewodniczącego:

Członkowie:

prof. dr hab. Tadeusz Peché

doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki

dr Jan Iszkowski

prof. dr hab. Tadeusz Kasprzak

prof. dr hab. Andrzej Lisowski

dr Józef Oleński

prof. dr hab. Władysław Radzikowski

doc. dr hab. Tadeusz Walczak

prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz naukowy seminarium: mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

Str.

Przebieg obrad Seminarium SPIS'80 . . . . .

CZĘŚĆ I

ZRÓDŁA DANYCH W CENTRALNYCH SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH - ZAGADNIENIA OGÓLNE /obrazy plemiarne/

Tadeusz Walczak: Źródła informacji w systemach informatycznych	3
Jerzy Kysymontt: Dane planistyczne, ich źródła i wykorzystanie	30
Józef Oleński: Miara i kategoria /dane pierwotne a makroekonomiczne - warunki integralności, czynniki zakłócające i instrumenty spójności/	55
Tadeusz Peche: Bilanse gospodarki narodowej jako przedmiot makrosystemu informatycznego /BIGON/	77
Władysław Radzikowski: Rola informatyki w nowoczesnej terenowej administracji państwowej /ze szczególnym uwzględnieniem aspektów źródeł informacji/	129

SYSTEM INFORMATYCZNY RACHUNKOWOŚCI I KWIDENCJA PODSTAWOWA JAKO ŹRÓDŁO ZASILANIA CSI

Ignacy Działdziejczak: Atest księgowych obiektów informacyjnych /tyczenie problemu/	169
Danuta Kłęk: Wybrane problemy unifikacji źródeł informacji w aspekcie dokumentacji branżowej	176
Paweł Mijał: Struktura SIR w aspekcie przetwarzania w zakresie rachunkowości	191

	Str.
Stanisław Szwalek: Badania masowe jako potencjalne i rzeczywiste źródła informacji dla Centralnych Systemów Informatycznych	205
Tadeusz Wierszicki: System Informatyczny Rachunkowości jako źródło danych dla Centralnych Systemów Informatycznych	216
Henryk Zaleski: SIR jako system podstawowy dla Centralnych Systemów Informatycznych	232

KONTROLA I KOREKTA DANYCH ŹRÓDELOWYCH

Bernard Buśko: Sytuacja błędowa i istota błędu w danych oraz źródła i przyczyny ich powstawania w procesach przetwarzania danych	249
Odylen Marian Gawęda: Minikomputer aktywnym elementem systemu informatycznego w procesie zbierania danych	263
Armin Jäger: Komputerowe wspomaganie organizacji i metodologii procesów kontrolnych i korekty danych pierwotnych systemu informacyjnego statystyki w NRD	272
Mieczysław Mączyński: Wzrost jakości metod przygotowania nośników informacji ze szczególnym uwzględnieniem techniki optycznego odczytu danych	285
Teresa Mozdżyńska: Proces kontroli i kontroli danych w systemach statystycznych	298
Bohdan Naumienko: Zapas stabilności systemu dynamicznego SI-CSE w warunkach zmienności potrzeb informacji szczególnie centralnego	309
Adam Papst: Możliwości kontroli danych źródłowych za pomocą wielostanowiskowego systemu zbierania danych	320
Zygmunt Pauker: Błędy w statystycznym materiale źródłowym	330

Ryszard Rawski: Automatyzacja procesu poszukiwania informacji dla sprawozdawczości operatywnej GUS . . .	342
Jacek Stolarczyk: Organizacja zasilenia, kontroli oraz korekty danych w ramach Systemu Informatycznego Statystyki Handlu Zagranicznego	354
Andrzej Sekożowski: Próba określenia czasu szyfrowania informacji przy pomocy komputera	366
Bogdan Stefanowicz: Problemy i metody weryfikacji danych wejściowych	377
Katarzyna Sza'ss Standardowy system redagowania danych AERO	398
Janusz Kłiwieński: Sygnalizowanie i korygowanie błędów i nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych	413
Wili Wachmacher: Metody kontroli działania systemów elektronicznego przetwarzania danych	422

CZĘŚĆ II

PROBLEMY INTEGRACJI DANYCH ŹRÓDŁOWYCH

Tadeusz Baczko: Automatyzacja analiz gospodarczych przy wykorzystaniu danych statystycznych	431
Andrzej Dąbkowski, Elżbieta Nastaj: Mieszane struktury danych ankietowych i statystycznych jako źródła zasilenia informacyjnego dla procesów modelowania zjawisk rozwoju społeczno-gospodarczego	447
Henryk Dąbrowski: Źródła danych w statystycznych i planowych bilansach siły roboczej w gospodarce narodowej	460
Leon Derozik: Warunki wykorzystania zbiorów informacji obiektowych i gałęziowych systemów informatycznych dla scentralizowanego zarządzania	490

	Str.
Jan Fischer: Jednostki statystyczne i zbiory jako narzędzie integracji Systemu Informacji Statystycznej	300
Jan Gajda, Wiesław Juszczak: Wybrane problemy aktualizacji zbiorów danych w oparciu o publikacje GUS	519
Krystyna Grunwald: Doświadczenia z wdrażania elektro- nicznej techniki obliczeniowej do opracowań z zakresu finansów w ramach I etapu prac związanych z tworzeniem podsystemu /w ramach SPIS/ "Środki produkcji i finanse"	526
Peter Lisowski: Niektóre doświadczenia z dziedziny spójności SI z podsystemami SIS sorientowanymi na źródła danych z na użytkowników	543
Richard Kurth: Stan i kierunki rozwoju systemu banków danych statystycznych w NRD ze szczególnym uwzględnieniem organizacji przepływu danych	565
Alfons Rabenseifer: Problemy tworzenia i przydatności Centralnego Banku Danych Statystycznych	577
Edward Nawrocki: Instrumenty wdrożenia i utrzymania spójności informacyjnej systemów źródłowych i CSI oraz aktualizacji danych	588
Wanda Skura, Teresa Korniat-Wierszycka: Standardowe procedury integracji danych zasilaających centralne banki statystyczne	601
Bolesław Warzecha: Integracja regionalnej informatyki statystycznej /s doświadczeń projektowania systemu "Wojewódzkie Banki Danych - SPIS"/	616
 ŹRÓDŁA DANYCH W SYSTEMACH RESORTOWYCH I REGIONALNYCH	
Mieczysław Adach: Model funkcjonalno-organizacyjny przepływu informacji w resortowym systemie informacyjnym przemysłu maszynowego	649

Wacław Cieplucha: Systemy obiektowe transportu samochodowego źródłem danych branżowych, resortowych i centralnych systemów informatycznych	673
Stanisław Gembalczyk: System informowania kierownictwa resortu hutnictwa, technologia przetwarzania w sieci teleinformatycznej	689
Jan Homa: Funkcjonowanie systemu "Wojewódzkie Banki Danych - SPIS" /system zasilanego w układach międzywojewódzkich/	705
Andrzej Lisowski: Problemy funkcjonowania branżowych i centralnych systemów informatycznych w gospodarce narodowej	716
Lucjan Maśliński, Irena Rotyńska: Wykorszystanie programów standardowych i opracowanie oprogramowania spełniającego warunki spójności systemów regionalnej informatyki statystycznej /z doświadczeń SPIS-WBD/	733
Antoni Nowakowski: Organizacja źródeł danych w dziedzinowych systemach międzyobiektowych w regionie . .	743
Marian Polski: Zastosowanie techniki komputerowej i łączności dalekopisowej w systemach operatywnego zarządzania resortem przemysłu lekkiego	760
Władysław Switalski: Problem danych w systemie informatycznym planowania średniookresowego	778
Waldemar Wiśniewski: Przepływ Informacji w Resortowym Systemie Informatycznym Ministerstwa Przemysłu Maszynowego	792

INSTRUMENTY KOORDYNACJI ŹRÓDEŁ DANYCH W CSI

Jan Iszkowski: Cele i kierunki projektowanej nowelizacji klasyfikacji środków trwałych /KST/	809
--	-----

Bolesław Olechowski: Systematyczny Wykaz WYROBÓW/SWW/ oraz kod towarowo-materiałowy /KTM/ jako elementy jednolitej bazy normatywnej systemów informatycz- nych	827
Paweł Rykaczewski: Wdrożenie KTM w obiektowych syste- mach informatycznych /z doświadczeń przemyśłu re- montu i budowy statków	846
Dusan Soltes: Metodyczne listy wskaźników generowane z systemu katalogów jako narzędzia udoskonalenia i integracji systemu wskaźników	858
Stanisław Wódkowski: Problemy wdrażania i stosowania Kodu Towarowo-Materiałowego w obrocie towarowo-ma- teriałowym	877

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/82

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS '82
SYSTEMY INFORMATYCZNE
W WARUNKACH REFORMY
GOSPODARCZEJ**

1/82

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**Materiały seminarium
SPIS '82**

**SYSTEMY INFORMATYCZNE
W WARUNKACH REFORMY
GOSPODARCZEJ**

Warszawa 1982

A/110443

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Opracowanie redakcyjne: inż. Tadeusz Jaegermann

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII
Sekcja Organizacji i Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS

ZARZĄD MECHANIZACJI I AUTOMATYZACJI
OPRACOWAŃ STATYSTYCZNYCH przy GUS

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS '82

Przewodniczący:
Z-ca przewodniczącego:
Członkowie:

prof. dr hab. Tadeusz Peche
doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki
doc. dr Jerzy Eysymontt
dr Jan Łaskowski
prof. dr hab. Tadeusz Kasprzak
prof. dr hab. Andrzej Lisowski
dr Józef Oleński
prof. dr hab. Władysław Radzikowski
prof. dr hab. Tadeusz Walczak
prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz naukowy Seminarium: mgr Henryk Dąbrowski
Sekretarz organizacyjny Seminarium: mgr Tomasz Bartel

SPIS TRESCI

Str.

Od organizatorów Seminarium SPIS '82	1
Wacław Cieplucha: Systemy informatyczne branży transportu samochodowego w warunkach realizacji reformy gospodarczej	14
Andrzej Dąbkowski, Elżbieta Wiśniewska: Mierniki celów rozwoju społeczno-gospodarczego w procesach modelowania makro, mezo i mikroekonomicznego	28
Henryk Dąbrowski: System danych operatywnych - STOPER /Etap I - dane miesięczne/	36
Leon Dorozik, Antoni Nowakowski: Model dziedzicznego systemu informatycznego zarządzania regionem w warunkach reformy gospodarczej	57
Miroslaw Dyczkowski: Próba określenia wpływu przewidywanych zmian w centralnych systemach informatycznych na strukturę i funkcjonowanie obiektowych systemów zarządzania wspomaganego komputerem	68
Jerzy Eysmontt: Informacyjne aspekty planowania centralnego w reformie gospodarczej	90
Wiesław Flakiewicz: Typologia systemów informatycznych	119
Antoni Garbacik: Koncepcja standardowego systemu przetwarzania danych z formularzy statystycznych GUS	134
Jan Homa: Operacyjna adaptacja systemów regionalnej informatyki statystycznej	144
Tadeusz Jaegermann: Ochrona sfery prywatności respondentów w warunkach rozwiniętej komputeryzacji	157
Jerzy Kisielnicki: Warunki wspomaganie reformy gospodarczej systemami informatycznymi	172
Gustaw Mikieliewicz: Komputerowy system planowania gospodarki narodowej	

Bolesław Olechowski: Wpływ reformy gospodarczej na rozwój banków podmiotowych SPIS	194
Stanisław Paradyś: Zmiany w sprawozdawczości statystycznej kształtowane reformą gospodarczą	209
Tadeusz Peché: Koncepcja Systemu Informatycznego Rachunkowości a reforma gospodarcza	235
Zygmunt Peuker: Baza normatywu Systemu Państwowej Informacji Statystycznej dotycząca definicji pojęć w warunkach reformy gospodarczej	255
Henryk Pietrowski: Kierowanie rozwojem zastosowań technik komputerowych w hutnictwie i przemyśle maszynowym w warunkach reformy gospodarczej	268
Andrzej Sokołowski: Niektóre zagrożenia informacji w systemach informatycznych	294
Bogdan Stefanowicz: Infologiczne uwarunkowania systemów informatycznych	302
Olgierd Sygiercz: "Ujednolicony zbiór informacji podstawowych - UZIP" dla przemysłu elektromaszynowego w Polsce /informacja o zawartości, budowie i eksploatacji/	314
Bolesław Szymański: Zasady przepływów informacji w SINTO	331
Tadeusz Walczak: System informacji statystycznej w warunkach reformy gospodarczej	341
Bolesław Warzecha: Systemy informatyczne uwarunkowane sytuacyjnie	356
Bolesław Warzecha: Systemy interakcji jednostek gospodarczych /nowy kierunek badań i zastosowań informatyki statystycznej w warunkach reformy/	398
Alicja Wińska, Józef Wierzbowski: Przekształcenie podsystemu stosunków gospodarczych z zagranicą w RCI Camplan w procesie wdrażania reformy gospodarczej	417

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

2/82

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS '82
SYSTEMY INFORMATYCZNE
W WARUNKACH REFORMY
GOSPODARCZEJ**

2/82

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**Materiały seminarium
SPIS '82**

**SYSTEMY INFORMATYCZNE
W WARUNKACH REFORMY
GOSPODARCZEJ**

Warszawa 1982

A/110443/2

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Opracowanie redakcyjne: inż. Tadeusz Jaegermann

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII
Sekcja Organizacji i Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU PAŃSTWOWEJ
INFORMACJI STATYSTYCZNEJ przy GUS

ZARZĄD MECHANIZACJI I AUTOMATYZACJI
OPRACOWAŃ STATYSTYCZNYCH przy GUS

RADA PROGRAMOWA SEMINARIUM SPIS '82

Przewodniczący:

Z-ca przewodniczącego:

Członkowie:

prof. dr hab. Tadeusz Peché

doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki

doc. dr Jerzy Eysymontt

dr Jan Iszkowski

prof. dr hab. Tadeusz Kasprzak

prof. dr hab. Andrzej Lisowski

dr Józef Oleński

prof. dr hab. Władysław Radzikowski

prof. dr hab. Tadeusz Walczak

prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz naukowy Seminarium: mgr Henryk Dąbrowski
Sekretarz organizacyjny Seminarium: mgr Tomasz Bartel

SPIS TRESCI

Str.

Od organizatorów Seminarium SPIS '82	
Wacław Cieplucha: Systemy informatyczne branży transportu samochodowego w warunkach realizacji reformy gospodarczej	1
Andrzej Dąbkowski, Elżbieta Wiśniewska: Mierniki celów rozwoju społeczno-gospodarczego w procesach modelowania makro, mezo i mikroekonomicznego	14
Henryk Dąbrowski: System danych operatywnych - STOPER /Etap I - dane miesięczne/	28
Leon Dorozik, Antoni Nowakowski: Model dziedziczonego Systemu informatycznego zarządzania regionem w warunkach reformy gospodarczej	36
Mirosław Dyczkowski: Próba określenia wpływu przewidywanych zmian w centralnych systemach informatycznych na strukturę i funkcjonowanie obiektowych systemów zarządzania wspomagane go komputerem	57
Jerzy Eysymontt: Informacyjne aspekty planowania centralnego w reformie gospodarczej	68
Wiesław Flakiewicz: Typologia systemów informatycznych	90
Antoni Garbacik: Koncepcja standardowego systemu przetwarzania danych z formularzy statystycznych GUS	119
Jan Homa: Operacyjna adaptacja systemów regionalnej informatyki statystycznej	134
Tadeusz Jaegermann: Ochrona sfery prywatności respondentów w warunkach rozwiniętej komputeryzacji	144
Jerzy Kisielnicki: Warunki wspomagania reformy gospodarczej systemami informatycznymi	157
Gustaw Mikieliewicz: Komputerowy system planowania gospodarki narodowej	172

Bolesław Olechowski: Wpływ reformy gospodarczej na rozwój banków podmiotowych SPIS	194
Stanisław Paradysz: Zmiany w sprawozdawczości statystycznej kształtowane reformą gospodarczą	209
Tadeusz Peche: Koncepcja Systemu Informatycznego Rachunkowości a reforma gospodarcza	235
Zygmunt Peuker: Baza normatywu Systemu Państwowej Informacji Statystycznej dotycząca definicji pojęć w warunkach reformy gospodarczej	255
Henryk Pietrowski: Kierowanie rozwojem zastosowań technik komputerowych w hutnictwie i przemyśle maszynowym w warunkach reformy gospodarczej	268
Andrzej Sokołowski: Niektóre zagrożenia informacji w systemach informatycznych	294
Bogdan Stefanowicz: Infologiczne uwarunkowania systemów informatycznych	302
Olgierd Sygierycz: "Ujednolicony zbiór informacji podstawowych - UZIP" dla przemysłu elektromaszynowego w Polsce /informacja o zawartości, budowie i eksploatacji/	314
Bolesław Szymański: Zasady przepływów informacji w SINTO	331
Tadeusz Walczak: System informacji statystycznej w warunkach reformy gospodarczej	341
Bolesław Warzecha: Systemy informatyczne uwarunkowane sytuacyjnie	356
Bolesław Warzecha: Systemy interakcji jednostek gospodarczych /nowy kierunek badań i zastosowań informatyki statystycznej w warunkach reformy/	398
Alicja Wińska, Józef Wierzbowski: Przekształcenie podsystemu stosunków gospodarczych z zagranicą w RCI Cenplan w procesie wdrażania reformy gospodarczej	417

CZESC II

Str.

Jan Iszkowski: Jak zaspokoić potrzeby informacyjne terenowych organów władzy?	427
Józef Iwaniak, Wiesław Skrzypacz: Wymagania stawiane systemom informatycznym i metody ich projektowania w świetle działania reformy gospodarczej	475
Józef Oleński: Kierunki i problemy rozwoju SPIS w świetle założeń reformy gospodarczej i Ustawy o Statystyce..	484
Teodor Sokołowski, Witold Wiśniewski: Realizacja RSI SINTO w warunkach reformy gospodarczej	585
Przebieg obrad Seminarium SPIS '82	602

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/84

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS'84 INFORMACJA STATYSTYCZNA DLA PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANÓW ZAŁOŻYCIELSKICH

- I SYSTEM PAŃSTWOWEJ INFORMACJI
STATYSTYCZNEJ JAKO ŹRÓDŁO DANYCH
DLA PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANÓW
ZAŁOŻYCIELSKICH**
- II PRZEDSIĘBIORSTWA I ORGANY
ZAŁOŻYCIELSKIE JAKO UŻYTKOWNICY
DANYCH STATYSTYCZNYCH**
- III MODELE I METODY ANALIZY I SYNTEZY
SYSTEMÓW INFORMACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ**

1/84

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS'84**

**INFORMACJA STATYSTYCZNA
DLA PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANÓW
ZAŁOŻYCIELSKICH**

Warszawa 1984

A/116001

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII
Seksja Organizacji Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY
Komisja Informatyki

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy
Systemu Państwowej Informacji Statystycznej
Zarząd Mechanizacji
i Automatyzacji Opracowań Statystycznych

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący:

prof. dr hab. Tadeusz Peché

Z-ca przewodniczącego:

doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki

Członkowie:

doc. dr hab. Jerzy Eysymontt

doc. dr hab. Wiesław Flakiewicz
dr Jan Iżkowski

prof. dr hab. Andrzej Lisowski

prof. dr hab. Wojciech Maciejewski

dr Józef Oleński

prof. dr hab. Tadeusz Walczak

prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz naukowy seminarium:

mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

Str.

Od organizatorów Seminarium SPIS'84 IX

I. SYSTEM PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ JAKO ZRÓDŁO DANYCH DLA PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANÓW ZAŁOŻY- CIELSKICH

Tadeusz Walczak: System informacji statystycznej, a po-
trzeby informacyjne organów założycielskich i przed-
siębiorstw 1

Stanisław Paradysz: System informacji społeczno-gospo-
darczej dla przedsiębiorstw i zrzeszeń 19

Jan Homa: System usług regionalnej informatyki statys-
tycznej /na rzecz organów terenowych i założycielskich/ 33

Witold Jamontt: Koncepcja systemu informatycznego
"PROSPEKT" obejmującego bazę danych szeregów czaso-
wych zorientowanych na planowanie regionalne 42

Stanisław Jezierski: Analiza miesięcznej informacji o
realizacji ważniejszych zadań społeczno-gospodarczych
na przykładzie 4-ch województw 94

Stanisław Jezierski: Aspekty funkcji informacyjnej WUS
na obszarach wybranych województw 100

Andrzej Jopkiewicz, Józef Oleński, Zygmunt Peuker: Sys-
tem wyszukiwania informacji w zbiorach Centralnej Bi-
blioteki Statystycznej jako instrument obsługi użyt-
kowników SPIS 110

Tadeusz Konowrocki: Możliwości integracji technologicz-
nej systemów SPIS z innymi systemami informatycznymi 128

Teresa Lubawska, Magdalena Grajewska: Rejestr zbiorów
archiwalnych - instrument informacji 158

Tadeusz Łagowski: Koncepcja zastosowania jednolitego narzędzia informatycznego dla statystyki państwowej i organów założycielskich	164
Stefan Małkus: Przetwarzanie rozproszone warunkiem przyspieszenia obliczeń statystycznych	183
Mieczysław Mączyński: System TELZIS elementem usprawniającym przekazywanie i przetwarzanie informacji operatywnej	193
Bolesław Olechowski: Rola Rady d/s Systemów Informacji Społeczno-Gospodarczej w doskonaleniu informacji statystycznej	205
Bogusława Oskroba: Systemy Informacji Statystycznej z zakresu przemysłu i możliwości ich wykorzystania ..	223
Roman Ronkowski: Koncepcja systemu informacyjnego urzędu wojewódzkiego w warunkach reformy gospodarczej /na przykładzie funkcjonowania organów założycielskich w województwie gdańskim/.	239
Eugeniusz Sarnecki: SPIS a system regionalny informacji o materiałach i surowcach /w warunkach reformy gospodarczej/	268
Bolesław Warzecha: Prawo niezbędnej różnorodności w regionalnej informatyce statystycznej	277
Bolesław Warzecha: Badania obiektów wirtualnych w regionalnej informatyce statystycznej	298
Bolesław Warzecha: Elementy stałe i zmienne w regionalnym informatycznym systemie statystyki państwowej ..	314
II. PRZEDSIĘBIORSTWA I ORGANY ZAŁOŻYCIELSKIE JAKO UŻYTKOWNICY DANYCH STATYSTYCZNYCH	
Mieczysława Adach: Zautomatyzowany rachunek kosztów źródłem informacji dla zarządzania przedsiębiorstwem przemysłowym w zreformowanych warunkach	333

Zygmunt Bienko: Resortowy system informacji społeczno-gospodarczej przemysłu chemicznego i lekkiego	348
Henryk Brocki: Algorytmizacja zarządzania przedsiębiorstwem przy pomocy zintegrowanego modelu przedsiębiorstwa	368
Wacław Cieplucha: Informacja statystyczna dla przedsiębiorstw transportu samochodowego i organów założycielskich	376
Wiesław Flakiewicz: Systemy informacyjne sfery regulacji - a reforma gospodarcza	389
Jerzy Kisielnicki: Badania potrzeb informacyjnych przedsiębiorstwa - problemy metodologiczne	409
Stanisław Leszek: Systemy informacji społeczno-gospodarczej w zakresie gospodarki materiałowej	434
Krzysztof Markowski: Analiza procesów inwestycyjnych w branżach przemysłu lekkiego w oparciu o sprawozdawczość GUS	456
Krzysztof Markowski, Jacek Sztaudynger, Zygmunt Wesoły: Koncepcja modelu przemysłu lekkiego	473
Stanisław Nowak: Potrzeby informacyjne zrzeszenia i przedsiębiorstw budowlanych /zaspakajanie potrzeb w systemie statystyki państwowej/	494
Irena Olchowicz: Potrzeby informacyjne podmiotów sfery planowania i zarządzania obrotem towarowym	498
Jerzy Piga: SPIS a system branżowy informacji hutnictwa żelaza /w warunkach reformy gospodarczej/	510
Jacek Pulwarski: Systemy komputerowe oceny funkcjonowania przedsiębiorstw i rozwiązań ekonomiczno-prawnych	516
Olgierd Sygiericz, Jadwiga Wiweger: Wybrane problemy wykorzystywania informacji statystycznej w działalności planistycznej, a w szczególności w prognozowaniu rozwoju produkcji przemysłowej	530

III. MODELE I METODY ANALIZY I SYNTEZY SYSTEMÓW INFORMACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

Henryk Dąbrowski: Gospodarka czynnikiem ludzkim w warunkach reformy gospodarczej	541
Dariusz Dziuba: Metoda projektowania adaptatywnych systemów informacji ekonomicznej	570
Stefan Grzesiak: Modelowanie ekonometryczne i decyzyjne jako podstawa budowy systemu informacji statystycznej o przedsiębiorstwie przemysłowym	587
Wiesław Kalinowski, Paweł Karpiński: System prawny reformy gospodarczej jako podstawa dla tworzenia systemów informacyjnych organów założycielskich	598
Barbara Łukasik-Makowska: Metody graficznej prezentacji danych statystycznych realizowane w technice komputerowej	615
Gustaw Mikieliewicz, Leopold Żurek, Józef Piskorz, Kazimierz Tuszyński, Lech Kozłowski: Konstrukcja hierarchicznego systemu ocen funkcjonowania i programowania rozwoju gospodarki narodowej	632
Bogdan Stefanowicz: Korekta automatyczna błędów w danych statystycznych	649

GLÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/85

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS '85
SYSTEMY INFORMACYJNE
W PRZEDSIĘBIORSTWIE

część

1/85

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS '85**

**SYSTEMY INFORMACYJNE
W PRZEDSIĘBIORSTWIE**

Warszawa 1985

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy : dr Józef Oleński

116006/[1]

Wydawca :

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu Państwowej
Informacji Statystycznej
przy Głównym Urzędzie Statystycznym

Al. Niepodległości 208

00-925 Warszawa

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY

Komisja Informatyki

POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu
Państwowej Informacji Statystycznej
Zarząd Mechanizacji i Automatyzacji
Opracowań Statystycznych

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący:	prof. dr hab. Tadeusz Peche
Zastępca przewodniczącego:	doc. dr hab. Jerzy Kisielnicki
Członkowie:	doc. dr hab. Wiesław Flakiewicz
	dr Jan Iszkowski
	prof. dr hab. Alicja Jarugowa
	prof. dr hab. Mikołaj Latuch
	prof. dr hab. Wiktor Małc
	dr Józef Oleński
	dr Stanisław Paradyś
	mgr Roman Podorski
	prof. dr hab. Władysław Radzikowski
	mgr Stanisław Rychlik
	mgr Eligiusz Sławski
	mgr Tadeusz Toczyński
	doc. dr hab. Krzysztof Urbaniec
	prof. dr hab. Tadeusz Walczak
	prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki
Sekretarz naukowy seminarium:	mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

[Cz. 1]

V

	<u>Str.</u>
Od organizatorów Seminarium SPIS '85	IX
Stanisław Paradysz: Kształtowanie systemów informacyjnych w przedsiębiorstwach	1
Tomasz Antoniewicz: System Państwowej Informacji Statystycznej a komplementarne systemy informacji opisowej /SPIS a SINTE/	24
Krystyn Bernatowicz: Wykorzystanie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej jako konieczność wdrażania reformy w przedsiębiorstwie	32
Henryk Brocki, Stefan Grzesiak: Badanie i szacowanie skutków produkcji nierytmicznej	46
Henryk Brocki, Stefan Wroński: Informacja operatywna i jej wykorzystanie w usprawnieniu działalności przedsiębiorstwa rybackiego	54
Wacław Cieplucha: Problemy modernizacji systemu informacji przedsiębiorstw taboru samochodowego	59
Andrzej Czyłok, Zdzisław Michnicki: Taksonomiczna metoda oceny podstawowych jednostek produkcyjnych kopalń węgla kamiennego	75
Jan Dawidowski, Barbara Łukasik-Makowska: Komputerowe narzędzia wizualizacji danych statystycznych	88
Mirosław Dyczkowski: Rola systemów automatycznego biura w doskonaleniu procesów informacyjnych w przedsiębiorstwie	101
Jerzy Dworzecki: Zasoby systemu graficznego dla potrzeb organizacji gospodarczych	115
Wiesław Flakiewicz: System analiz i ocen przedsiębiorstw /Cele, zadania, metody/	125

Tadeusz Gruzlewski, Andrzej Kobyliński: Krajowy rynek mikrokomputerowy a potrzeby przedsiębiorstw w zakresie mikroinformatyki	149
Stefan Grzesiak: Zakres i znaczenie informacji statystycznej o kosztach dla planowania produkcji w przedsiębiorstwie	162
Urszula Grzeszkowiak: Modele ekonometryczne w doskonaleniu informacji statystycznej	174
Jan Homa: Usługi informatyczne - regionalnej informatyki statystycznej	183
Stanisław Jezierski: Restrukturyzacja systemu informacyjnego przedsiębiorstwa	191
Waldemar Kapuściak: Baza danych czynnikiem integrującym systemy informacyjne przedsiębiorstwa na przykładzie HMN "Szopienice"	206
Bogusław Lasocki: Możliwości wykorzystania symulacji komputerowej do analizy i oceny działalności branży na przykładzie przemysłu cukrowniczego	214
Antoni Madejski, Andrzej Wistuba: Skomputeryzowana metoda wykorzystania banków danych przemysłu węglowego do opracowywania ekonometrycznej modeli prognozowania efektywności działalności produkcyjnej kopalń	227
Wiktor Malc, Danuta Sołtys: Techniczno-technologiczne uwarunkowania źródłowego rachunku odchyień bezpośrednich kosztów materialnych produkcji aparaturowej..	242
Jerzy Marcinkiewicz: Dynamika działalności przedsiębiorstwa w systemie informacyjnym	254
Gustaw Mikieliewicz, Józef Piskorz, Leopold Żurek: Wpływ zasad sterowania postępem techniczno-organizacyjnym w gospodarce narodowej na system informacyjny przedsiębiorstwa	270
Adam Moczulski, Jacek Kałużny: Skomputeryzowana metoda wykorzystania banku danych Systemu Ewidencji i Rozliczeń Księgowych T-ERK dla sporządzania sprawozdań statystycznych w branży węgla kamiennego	290

	<u>Str.</u>
Elżbieta Niedzielska: Próba systematyzacji procesów rozwoju systemów informacyjnych	301
Antoni Nowakowski: Funkcjonowanie zasobów informacji przedsiębiorstwa	315
Józef Oleński: Problemy komputeryzacji rachunkowości w oparciu o system informatyczny rachunkowości - SIR	327
Halina Porębska: Przesłanki i podstawy oceny efektywności ekonomicznej funkcjonujących w przedsiębiorstwie przemysłowym systemów informatycznych	349
Jerzy Roszkowski, Lucja Iwańska: Koncepcja słownika danych dla potrzeb obiektowych systemów informatycznych opartych o sprawozdawczość GUS	360
Zdzisław Sadowski: Zastosowanie elektronicznej techniki obliczeniowej w gospodarce kadrowej zakładów pracy	375
Jolanta Sala: Problemy standaryzacji technologii tworzenia ekonomicznej grafiki komputerowej	385
Eugeniusz Sarnecki: System informacyjny "BOMIS" /w układzie regionalnym/	400
Bogdan Stefanowicz: Metody sztucznej inteligencji w przetwarzaniu danych	407
Bolesław Warzecha: Systemy obiektowe zorientowane środowiskowo /badania środowiska przedsiębiorstwa w regionalnym informatycznym systemie statystyki państwowej/	415
Bolesław Warzecha: Systemy środowiskowe /badania współdziałania środowiskowego przedsiębiorstw w regionalnym informatycznym systemie statystyki państwowej	427
Maria Wengierek: System informacji jako baza komputerowego banku danych o powstawaniu, składowaniu, przetwarzaniu oraz warunkach sprzedaży i transportu odpadów przemysłowych	446
Adam Zych: System informacji statystycznej na tle systemu informacyjnego przedsiębiorstwa	459

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/86

SYSTEMY INFORMATYCZNE

**SPIS '85
SYSTEMY INFORMACYJNE
W PRZEDSIĘBIORSTWIE**

1986

1/86

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM SYSTEMY INFORMACYJNE
SPIS '85 W PRZEDSIĘBIORSTWIE**

Warszawa 1986

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

116 006/[2]

Wydawca:

Ośrodek Badańczo-Rozwojowy Systemu Państwowej Informacji
Statystycznej
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
Al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa
telex: GUS W-a 81 350 81 660 81 677
tel. 25-48-96
Druk. ZWSiD — Zam. 1563/86 — 300 — St-2

SPIS TREŚCI

Część II

Str.

Mieczysława Adach-Dąbrowska, Jadwiga Jazwińska-Kocot: Potrzeba i możliwości doskonalenia systemu informa- cji ekonomicznej przedsiębiorstwa przemysłowego . . .	1
Ewa Bieniasz-Stępień: Dostosowanie systemu informacji statystycznej GUS do potrzeb informacyjnych systemu oceny pracy przedsiębiorstw przez organ założyciel- ski /wg koncepcji systemu oceny, opracowanej dla po- trzebu Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowe- go przez Instytut Organizacji Przemysłu Maszynowego ORGMAZ/	10
Halina Byszewska: System informacji w przedsiębior- stwie zbożowo-młynarskim a metodologia planowania i zarządzania /na przykładzie modelu organizacji dos- taw rzepaku do olejarni/	21
Henryk Dąbrowski: Kierunki doskonalenia systemu in- formacji o zatrudnionych	30
Witold Jamontt: System informatyczny "Prospekt" bank danych do badań naukowych /komunikat/.	49
Krzysztof Jędrzejowski: System ochrony środowiska wo- jewództwa katowickiego a informatyka statystyczna	52
Andrzej Jopkiewicz, Zygmunt Pauker: Rola bibliotek i informatoriów statystycznych resortu statystyki pań- stwowej w obsłudze informacyjnej przedsiębiorstw	60
Adam Kowalski, Zbigniew Odrowąż-Sypniewski, Donald Tyrcha: Mikrokomputerowy system z bazą wiedzy - Consul	79
Aleksander Madeja: Środki trwałe w systemie informa- cyjnym przedsiębiorstwa	94
Bolesław Olechowski: Stan i uwarunkowania unifikacji dokumentacji źródłowej	107
Józef Oleński: Centralny Program Badawczo-Rozwojowy na lata 1986-1990 - Informatyka w administracji pań- stwowej i obsłudze społeczeństwa	122
Józef Oleński: Systemy informacyjne zarządzania, plano- wania, statystyki i systemy ewidencyjne jako źródła informacji techniczno-ekonomicznej	150

Zofia Pawłowska: Wykorzystanie informacji statystycznych w analizach i ocenach działalności przedsiębiorstw	164
Roman Podorski: Opinia przedsiębiorstw o systemie informacyjnym organów statystyki państwowej	182
Jacek Pulwarski: Ustalanie polityki płacowej w przedsiębiorstwie, z wykorzystaniem technik komputerowych	190
Jerzy Radecki, Stanisław Rychlik: Badanie statystyczne 200 czołowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych	204
Teresa Rostojek: Obsługa informacyjna regionalnej administracji województwa bielskiego w systemie informatyki statystycznej	228
Tadeusz Toczyński: Informacje statystyczne w systemie ocen przedsiębiorstw przemysłowych	234
Tadeusz Walczak: Współdziałanie z systemem informacji statystycznej - zło konieczne, czy szansa dla przedsiębiorstw?	248
Janusz Walkowiak: Monitor systemu MERA-9150 narzędziem pracy statystyka	268
Henryk Zygier: Centralny program badawczo-rozwojowy na lata 1986-1990: "Techniczne przygotowanie i zarządzanie produkcją" - informacja o kierunkach prac badawczo-rozwojowych	273
Przebieg obrad Seminarium SPIS'85	283

ANEXS

REFERATY UZUPEŁNIAJĄCE NA SEMINARIUM SPIS'84 - INFORMACJA STATYSTYCZNA DLA PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANÓW ZAŁOŻYCIELSKICH

Witold Jamontt: Informacja o wynikach pilotowego wdrażania systemu prospekt - banku danych szeregów czasowych	312
Józef Oleński: Systemy metadanych statystycznych - narzędziem koordynacji metodycznej systemów informacji społeczno-gospodarczej	320
Roman Podorski: Potrzeby informacyjne przedsiębiorstw i organów założycielskich w świetle doświadczeń WUS Tarnów	339
Uczestnicy Seminarium SPIS'85	350

GLÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/87

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

SPIS '87 JAKOŚĆ DANYCH W SYSTEMACH INFORMACYJNYCH

część

Warszawa

1987

1/87

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS '87**

**JAKOŚĆ DANYCH W SYSTEMACH
INFORMACYJNYCH**

Warszawa 1987

116012

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Wydawca:

**Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu Państwowej Informacji
Statystycznej
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
Al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa**

Druk. ZWSiD — Zam. 300/87 — 300 — St-2

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY

Komisja Informatyki

POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu
Państwowej Informacji Statystycznej

Zarząd Mechanizacji i Automatyzacji
Opracowań Statystycznych

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący: prof.dr hab.Tadeusz Pech

Zastępca doc.dr hab.Jerzy Kisielnicki

przewodniczącego: doc.dr hab.Wiesław Flakiewicz

Członkowie: dr Jan Iszkowski

doc.dr hab.Jan Kordos

mgr Stefan Małkus

dr Józef Oleński

dr Stanisław Paradysz

dr inż.Tomasz Pawlak

mgr Roman Podorski

prof.dr hab.Władysław Radzikowski

mgr Stanisław Rychlik

doc.dr hab.Bogdan Stefanowicz

mgr Tadeusz Toczyński

prof.dr hab.Tadeusz Walczak

prof.dr hab.Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz naukowy
seminarium:

mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

	Str.
Od organizatorów Seminarium SPIS'87	IX
Zygmunt Bienko: Wiarygodność a przydatność in- formacji gospodarczej	1
Krzysztof Bollin, Dariusz Matusiak, Jolanta Sala: Właściwa jakość danych w systemie informatycz- nym dedykowanym szczeblom kierowniczym	16
Halina Byszewska: Jakość danych a metodologia planowania rozmieszczenia przechowalnictwa i przetwórstwa w przemyśle zbożowo-młynarskim	33
Wacław Cieplucha: Jakość informacji w systemach informatycznych obiektowych i ponadobektowych	43
Andrzej Dąbkowski: Zagrożenie jakości danych w procesach projektowania i eksploatacji cen- tralnych systemów informatycznych	59
Henryk Dąbrowski, Józef Oleński, Jerzy Radecki, Bolesław Warzecha: Zasilenia organizacji gos- podarczych /finansowe, materiałowe i zatrud- nienia - w integracji podmiotowej banku danych/	79
Wojciech Domański: Problemy jakości danych w pro- jektowaniu eksploatacji systemów informatycznych	93
Helena Dryzek, Jan Turyna: Wybrane aspekty jakości danych w systemach informacji naukowej i tech- nicznej	106
Dariusz Dziuba: Szablon semantyczny narzędziem kontroli jakości danych w systemach informacji ekonomicznej	129
Andrzej Fogt: Jakość danych warunkiem niezawod- ności systemu "AMORAK"	146

	<u>Str.</u>
Tadeusz Górecki: O braku niektórych informacji potrzebnych Ośrodkom INTE	158
Tadeusz Grabiński: Problemy szacowania brakujących informacji w komputerowych bazach danych statystycznych	169
Urszula Grześkowiak: Modele ekonometryczne w systemie informatycznym przedsiębiorstwa, a problem jakości danych	184
J. Holubiec, W. Krajewski, J. Malicka-Wąsowska: Uwarunkowania informacyjne planowania racjonalnego w warunkach reformy gospodarczej	190
Jan Homa: Jakość źródłowych danych w systemach informatycznych	208
Józef Hozer, Jan Zawadzki: Kilka uwag o ekonomicznym modelowaniu w aspekcie jakości danych	213
Alicja Jarugowa, Jerzy Wołkowski: Charakterystyka jakościowych standardów sprawozdawczości finansowej	230
Stanisław Jezierski: Jakość danych na etapie sporządzania sprawozdań statystycznych	241
Krzysztof Jędrzejowski, Leszek Zajączkowski: Jakość danych ochrony środowiska /z doświadczeń regionalnych województwa katowickiego/	252
Jerzy Kisielnicki: Kryteria jakości systemów informatycznych funkcjonujących w gospodarce narodowej	258
Jan Kordos: Jakość danych w badaniach społecznych	285
Bernard Kubiak: Wpływ użytkownika na jakość danych w systemach informowania kierownictwa	311
Marian Kuraś: Jakość danych a jakość informacji	323
Andrzej Małachowski: Wybrane metody diagnostyki danych tekstowych	332

	<u>Str.</u>
Elżbieta Niedzielska: Rozważania o jakości i rynku produktów informacyjnych	348
Marian Niedźwiedziński: Cechy informacji - próba systematyzacji	360
Marian Niedźwiedziński: Szacowanie ergonomicznych parametrów informacji	371
Ryszard Nikodem: Zasady ochrony danych w rozproszonych bazach danych	382
Antoni Nowakowski: Wpływ właściwości systemów informatycznych na jakość danych	391
Anna Paradowska: Czynniki warunkujące jakość zinformowanego systemu statystyki /z doświadczeń podmiotowych banków danych SPIS/	405
Roman Podorski: Formy oddziaływania terenowych organów statystyki państwowej na jednostki sprawozdawcze w zakresie poprawy rzetelności i terminowości sprawozdawczości statystycznej	419
Halina Porębska: Aspekty jakości danych a efektywność systemu informatycznego	433
Eugeniusz Sarnecki: Uwarunkowania jakości danych o zapasach	443
Stefan Semczuk: Kontrola danych w systemie informatycznym statystyki handlu zagranicznego	452
Bogdan Stefanowicz: Infologiczna analiza jakości informacji	460
Bogdan Stefanowicz: Wykorzystanie metod sztucznej inteligencji w procesie automatycznej weryfikacji danych	467
Wiktor Szozytt: Możliwości racjonalizacji obiegu i przetwarzania informacji w portach morskich ..	476
Bolesław Warzecha: Jakość danych przetworzonych - Systemy elastyczne obsługi użytkowej	488

Maria Wengierek: Baza danych o odpadach przemysłowych /poprawa jakości danych oraz podniesienie wiarygodności i rzetelności informacji - zarządzania zagospodarowaniem odpadów przemysłowych w woj. katowickim/	309
Jerzy Wierzbowski: Funkcjonowanie kanałów informacyjnych w świetle integracji problematyki finansowej i rzeczowej w procesie planowania centralnego	525
Maria Witek: O porównywalności danych statystycznych wykorzystywanych w ekonometrycznej analizie kosztów	554
Waldemar Wojciechowski: Metody opracowywania danych w celu obliczania współczynników opóźnień inwestycyjnych	565
Roman Wojtala: Zintegrowanie systemów ochrony danych i udostępniania informacji jako element wzrostu jakości danych w systemach informacyjnych	577
Andrzej Wójcik: Przykład pakietu obsługi systemu SKOROWIDZ i wstępnej kontroli informacji przez osoby nie posiadające przygotowania informatycznego	598
Andrzej Wójcik: Zastosowanie mikrokomputerów do przetwarzania i testowania jakości tekstów /na przykładzie pakietu WORDSTAR/	609
Stanisław Wrycza: Specyfikacja więzów integralności jako metoda kontroli jakości bazy danych	619

GŁÓWNY
URZĄD

STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU

PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

2/87

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS '87
JAKOŚĆ DANYCH W SYSTEMACH
INFORMACYJNYCH**

2/87

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS '87**

**JAKOŚĆ DANYCH W SYSTEMACH
INFORMACYJNYCH**

Warszawa 1988

M6012/2

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Wydawca:
Ośrodek Badawczo-Rożwojowy Systemu Państwowej Informacji
Statystycznej
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
Al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa
Druk. ZWSiD — Zam. 60/88 — 300+19 — St-2

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY

Komisja Informatyki

POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu
Państwowej Informacji Statystycznej

Zarząd Mechanizacji i Automatyzacji
Opracowań Statystycznych

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący:	prof.dr hab.Tadeusz Peche
Zastępca przewodniczącego:	doc.dr hab.Jerzy Kisielnicki
Członkowie:	doc.dr hab.Wiesław Flakiewicz
	dr Jan Iszkowski
	doc.dr hab.Jan Kordos
	mgr Stefan Małkus
	dr Józef Oleński
	dr Stanisław Paradysz
	dr inż.Tomasz Pawlak
	mgr Roman Podorski
	prof.dr hab.Władysław Radzikowski
	mgr Stanisław Rychlik
	doc.dr hab.Bogdan Stefanowicz
	mgr Tadeusz Toczyński
	prof.dr hab.Tadeusz Walczak
	prof.dr hab.Tadeusz Wierzbicki
Sekretarz naukowy seminarium:	mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

Str.

Od organizatorów Seminarium SPIS'87	IX
Zygmunt Bienko: Wiarygodność a przydatność in- formacji gospodarczej	1
Krzysztof Bollin, Dariusz Matusiak, Jolanta Sala: Właściwa jakość danych w systemie informatycz- nym dedykowanym szczeblom kierowniczym	16
Halina Byszewska: Jakość danych a metodologia planowania rozmieszczenia przechowalnictwa i przetwórstwa w przemyśle zbożowo-młynarskim	33
Wacław Cieplucha: Jakość informacji w systemach informatycznych obiektowych i ponadobiektowych	43
Andrzej Dąbkowski: Zagrożenie jakości danych w procesach projektowania i eksploatacji cen- tralnych systemów informatycznych	59
Henryk Dąbrowski, Józef Oleński, Jerzy Radecki, Bolesław Warzecha: Zasilenia organizacji gos- podarczych /finansowe, materiałowe i zatrud- nienia - w integracji podmiotowej banku danych/	79
Wojciech Domański: Problemy jakości danych w pro- jektowaniu eksploatacji systemów informatycznych	93
Helena Dryzek, Jan Turyna: Wybrane aspekty jakości danych w systemach informacji naukowej i tech- nicznej	106
Dariusz Dziuba: Szablon semantyczny narzędziem kontroli jakości danych w systemach informacji ekonomicznej	129
Andrzej Fogt: Jakość danych warunkiem niezawod- ności systemu "AMORAK"	146

Tadeusz Górecki: O braku niektórych informacji potrzebnych Ośrodkom INTE	158
Tadeusz Grabiński: Problemy szacowania brakujących informacji w komputerowych bazach danych statystycznych	169
Urszula Grześkowiak: Modele ekonometryczne w systemie informatycznym przedsiębiorstwa, a problem jakości danych	184
J. Hołubiec, W. Krajewski, J. Malicka-Wąsowska: Uwarunkowania informacyjne planowania racjonalnego w warunkach reformy gospodarczej	190
Jan Homa: Jakość źródłowych danych w systemach informatycznych	208
Józef Hozier, Jan Zawadzki: Kilka uwag o ekonometrycznym modelowaniu w aspekcie jakości danych	213
Alicja Jarugowa, Jerzy Wołkowski: Charakterystyka jakościowych standardów sprawozdawczości finansowej	230
Stanisław Jezierski: Jakość danych na etapie sporządzania sprawozdań statystycznych	241
Krzysztof Jędrzejowski, Leszek Zajączkowski: Jakość danych ochrony środowiska /z doświadczeń regionalnych województwa katowickiego/	252
Jerzy Kisielnicki: Kryteria jakości systemów informatycznych funkcjonujących w gospodarce narodowej	258
Jan Kordos: Jakość danych w badaniach społecznych	285
Bernard Kubiak: Wpływ użytkownika na jakość danych w systemach informowania kierownictwa	311
Marian Kuraś: Jakość danych a jakość informacji	323
Andrzej Małachowski: Wybrane metody diagnostyki danych tekstowych	332

	<u>Str.</u>
Elżbieta Niedzielska: Rozważania o jakości i rynku produktów informacyjnych	348
Marian Niedźwiedziński: Cechy informacji - próba systematyzacji	360
Marian Niedźwiedziński: Szacowanie ergonomicznych parametrów informacji	371
Ryszard Nikodem: Zasady ochrony danych w rozproszonych bazach danych	382
Antoni Nowakowski: Wpływ właściwości systemów informatycznych na jakość danych	391
Anna Paradowska: Czynniki warunkujące jakość zinformatyзованego systemu statystyki /z doświadczeń podmiotowych banków danych SPIS/	405
Roman Podorski: Formy oddziaływania terenowych organów statystyki państwowej na jednostki sprawozdawcze w zakresie poprawy rzetelności i terminowości sprawozdawczości statystycznej	419
Halina Porębska: Aspekty jakości danych a efektywność systemu informatycznego	433
Eugeniusz Sarnecki: Uwarunkowania jakości danych o zapasach	443
Stefan Semczuk: Kontrola danych w systemie informatycznym statystyki handlu zagranicznego	452
Bogdan Stefanowicz: Infologiczna analiza jakości informacji	460
Bogdan Stefanowicz: Wykorzystanie metod sztucznej inteligencji w procesie automatycznej weryfikacji danych	467
Wiktor Szozytt: Możliwości racjonalizacji obiegu i przetwarzania informacji w portach morskich ..	476
Bolesław Warzecha: Jakość danych przetworzonych - Systemy elastyczne obsługi użytkowej	488

Maria Wengierek: Baza danych o odpadach przemysłowych /poprawa jakości danych oraz podniesienie wiarygodności i rzetelności informacji - zarządzania zagospodarowaniem odpadów przemysłowych w woj. katowickim/	509
Jerzy Wierzbowski: Funkcjonowanie kanałów informacyjnych w świetle integracji problematyki finansowej i rzeczowej w procesie planowania centralnego	525
Maria Witek: O porównywalności danych statystycznych wykorzystywanych w ekonometrycznej analizie kosztów	554
Waldemar Wojciechowski: Metody opracowywania danych w celu obliczania współczynników opóźnień inwestycyjnych	565
Roman Wojtala: Zintegrowanie systemów ochrony danych i udostępniania informacji jako element wzrostu jakości danych w systemach informacyjnych	577
Andrzej Wójcik: Przykład pakietu obsługi systemu SKOROWIDZ i wstępnej kontroli informacji przez osoby nie posiadające przygotowania informatycznego	598
Andrzej Wójcik: Zastosowanie mikrokomputerów do przetwarzania i testowania jakości tekstów /na przykładzie pakietu WORDSTAR/	609
Stanisław Wrycza: Specyfikacja więzów integralności jako metoda kontroli jakości bazy danych	619

CZĘŚĆ II

Mieczysława Adach-Dąbrowska: Zagrożenia oraz szanse zapewnienia właściwej jakości danych w systemie informacyjnym zarządzania przedsiębiorstwem	636
Jaroslav Blahnik, Zdenka Polednova: Warunki polepszenia jakości informacji statystycznej	647

Mirosław Dyczkowski: Wpływ ochrony danych na jakość informacji w systemach informatycznych zarządzania	664
Marek Kasperowicz: Możliwości zwiększenia efektywności weryfikacji wejściowych danych statystycznych w oparciu o nowe rozwiązania sprzętowo-programowe i organizacyjne	676
Marek Kumanowski, Jan Ryszka: System informacji o gospodarce paliwowo-energetycznej BIPALEN	684
Tadeusz Łagowski: Wymagania stawiane przed powiernym systemem informatycznym departamentu funkcjonalnego GUS	692
Stefan Małkus: Sprawozdania statystyczne jako dokumenty źródłowe w obliczeniach komputerowych ..	702
Józef Oleński: Jakość danych ekonomicznych w środkach masowej informacji	714
Józef Oleński: Jakość danych jako kategoria semiotyczna	730
Zygmunt Pauker: Czynniki wpływające na jakość danych statystycznych	771
Marek Skwarnik: Sterowanie jakością bazy danych gospodarczych	789
Bolesław Szafranski: Matematyczne modele ochrony danych	800
Helena Szatow: System i wyniki kontroli statystycznej prowadzonej przez organy statystyki państwowej	814
Tadeusz Walczak: Jakość danych w systemach informacyjnych	830
Agnieszka Wulczyńska: Dotychczasowy model przetwarzania danych statystycznych - propozycje rozwiązań przyszłościowych	846

Marian Zajko: Możliwość podniesienia jakości oprogramowania i zwiększenia wydajności pracy przy jego tworzeniu i utrzymaniu	862
Jakość danych w systemach informacyjnych /Seminarium SPIS'87 - Cele, przebieg, wnioski/	875
Uczestnicy Seminarium SPIS'87	904
Pozostali autorzy referatów nieobecni na Seminarium SPIS'87	910

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

1/88

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS '88
SYSTEMY INFORMACYJNE
W WARUNKACH STOSOWANIA
MIKROKOMPUTERÓW**

1/88

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS '88**

**SYSTEMY INFORMACYJNE
W WARUNKACH STOSOWANIA
MIKROKOPUTERÓW**

Warszawa 1988

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

A/50651/[1]

Wydawca:

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu Państwowej Informacji
Statystycznej
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
Al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa

Druk. ZWS — Zam. 939/88 — 300 + 19 — St-2

ZWS Radom - z. 317/88 n. 320 A5

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK

KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych

PÓLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE

ZARZĄD GŁÓWNY

Komisja Informatyki

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy

Systemu Państwowej Informacji Statystycznej

Centrum Informatyki Statystycznej

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Peche

Zastępca
przewodniczącego: prof. dr hab. Jerzy Kisielnicki

Członkowie: doc. dr hab. Jerzy Eysymontt
doc. dr hab. Wiesław Flakiewicz
dr Jan Iszkowski
dr Józef Oleński
dr inż. Tomasz Pawlak
inż. Jerzy Radecki
mgr Stanisław Rychlik
doc. dr hab. Bogdan Stefanowicz
mgr Tadeusz Toczyński
prof. dr hab. Tadeusz Walczak
prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz naukowy
seminarium: mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TREŚCI

	<u>Str.</u>
Od organizatorów Seminarium SPIS'88	VIII
Zygmunt Bieńko: Systemy komputer - mikrokomputery szanse, możliwości, doświadczenia	1
Halina Byszewska: Systemy informacyjne przedsiębiorstw zbożowo-młynarskich w warunkach zastosowania mikro- komputerów do planowania i operatywnego kierowania przewozami	10
Wacław Cieplucha: Potrzeby informacyjne użytkowników informacji	22
Kazimierz Cwalina: Potencjalne obszary zastosowań tech- nik informatycznych w zakresie lokalnych potrzeb obliczeniowych zespołów Komisji Planowania przy Ra- dzie Ministrów	36
Kazimierz Cwalina: System CPR/PC	47
Bernard Czajkowski: Potrzeby informatyczne działu rol- nictwo w statystyce państwowej	51
Andrzej Dąbkowski: Mikrokomputery w administracji - mity i rzeczywistość	59
Wojciech Domański: Organizacja eksploatacji systemów informatycznych zarządzania w warunkach stosowania technologii mikrokomputerowej	81
Leon Dorożik, Teresa Lubieńska: Światowe tendencje w realizacji wspomagania informatycznego procesów gospodarowania	90
Mirosław Dyczkowski: Wspomagane mikrokomputerowo sta- nowisko pracy w systemach automatycznego biura. Podstawowe wymagania sprzętowe, programowe i orga- nizacyjne	102
Wiesław Flakiewicz: Systemy ekspertowe - cel, zasady budowy i zastosowania	117

Tadeusz Górecki: O niektórych możliwościach zastosowania techniki mikrokomputerowej w pracach regionalnego ośrodka INTE	135
Urszula Grześkowiak: Wybrane problemy zastosowań mikrokomputerów w statystyce i ekonometrii	145
Józef Hozer, Waldemar Tarczyński: Mikrokomputerowy system wykrywania niedoboru w jednostkach handlowych.	156
Jerzy Hołubiec, W. Krajewski, J. Malicka-Wasowska: Interakcyjny system wariantowania planów rozwoju regionu	181
Stanisław Jezierski: Regionalny system informacyjny w warunkach reformy gospodarczej	194
Jerzy Kisielnicki: Personalne komputery w usprawnieniu zarządzania gospodarką narodową	205
Andrzej Kołatkowski: SCEN - Symulacyjny model procesów wzrostu cen	224
Marian Kuraś: Przewidywane skutki "monokultury" mikrokomputerowej	248
Bogusław Lasocki: Wykorzystanie standardowych pakietów statystyczno-ekonomicznych mikrokomputerów typu IBM PC do przetwarzania danych z systemu RSA/ICL /Komputerowy Zbiór Danych o Miastach i Gminach/	259
Maciej Leśny: Szkolenie w zakresie mikrokomputerów jako istotny element wprowadzania biurotyki /koncepcja powołania Centrum Szkolenia Mikrokomputerowego/	263
Tadeusz Łagowski, Jerzy Radecki: Wymagania do programów ujednoliconego wprowadzania danych z formularzy sprawozdawczych w oparciu o katalog kategorii ekonomicznych	285
Barbara Łukasik-Makowska: Problemy wdrażania i rozwoju standardowych systemów informatycznych	301
Stefan Mażkus, Kazimierz Kozłowski, Ludwik Kuczewski: Mikrokomputer jako narzędzie statystyka.....	310

Teresa Mróz: Zakładanie baz danych w badaniach socjo- logicznych na komputerach PC	324
Antoni Nowakowski: Zarządzanie z mikrokomputerem	328
Stanisława Ossowska: O tym, co nie powinno umykać z pola wzroku przy rozwiązywaniu problemów strategii zasto- sowań mikrokomputerów	339
Marek Pełka: Wykorzystanie mikrokomputera do projektowa- nia wzorów formularzy sprawozdań statystycznych	344
Halina Porębska: Ile kosztuje stosowanie techniki mikrokomputerowej w obiekcie gospodarczym	361
Andrzej Sokołowski: Ekonometryczny model analizy rachun- ku kosztów z zastosowaniem EMC	368
Michał Stecyk: Metodologia mikrokomputerowych baz danych w projektowaniu systemu analizy ekonomicznej	375
Bogdan Stefanowicz: Systemy ekspertowe i ich zastosowa- nia w statystyce	388
Janusz Walkowiak: Wykorzystanie mikrokomputera w pracy komórek organizacyjnych Ośrodka Elektronicznego GUS ..	406
Józef Wierzbowski: Budowa zintegrowanego systemu planowania centralnego w warunkach stosowania mikro- komputerów /aspekt metodologiczny/	412
Waldemar Wojciechowski: Potrzeba zmian struktur i zakresu danych statystycznych wykorzystywanych w modelowaniu procesów ekonomicznych w świetle wprowadzania nowych metod zarządzania gospodarką	438
Roman Wojtala: Model zintegrowanego systemu eksploatacji rozproszonych baz danych w sieci komputerowej	458
Andrzej J. Wójcik: Podstawowe zagadnienia lokalnych sie- ci komputerowych	471
Andrzej Zienkiewicz: Sieci komputerowe Uniwersytetu Warszawskiego	493

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
SYSTEMU
PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ

2/88

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS '88
SYSTEMY INFORMACYJNE
W WARUNKACH STOSOWANIA
MIKROKOMPUTERÓW**

2/88

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS'88**

**SYSTEMY INFORMACYJNE
W WARUNKACH
STOSOWANIA
MIKROKOMPUTERÓW**

A/50651/[2]

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Wydawca:
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu Państwowej Informacji
Statystycznej przy Głównym Urzędzie Statystycznym
Al. Niepodległości 208 00-925 Warszawa

Druk ZWS — Zam. 730 — 300+23 — St-2

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
ZARZĄD GŁÓWNY

Komisja Informatyki

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy
Systemu Państwowej Informacji Statystycznej

Centrum Informatyki Statystycznej

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Peché
Zastępca
przewodnicząc.: prof. dr hab. Jerzy Kisielnicki

Członkowie: doc. dr hab. Jerzy Eysymontt
doc. dr hab. Wiesław Flakiewicz
dr Jan Iszkowski
dr Józef Oleński
dr inż. Tomasz Pawlak
inż. Jerzy Radecki
mgr Stanisław Rychlik
doc. dr hab. Bogdan Stefanowicz
mgr Tadeusz Toczyński
prof. dr hab. Tadeusz Walczak
prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki

Sekretarz
naukowy
seminarium: mgr Henryk Dąbrowski

SPIS TRESCI - CZĘŚĆ I

	Str.
Zygmunt Bieńko: Systemy, komputer - mikrokomputery, szanse, możliwości, doświadczenia	1
Halina Byszewska: Systemy informacyjne przedsiębiorstw zbożowo-młynarskich w warunkach zastosowania mikrokomputerów do planowania i operatywnego kierowania przewozami	10
Wacław Cieplucha: Potrzeby informacyjne użytkowników informacji	22
Kazimierz Cwalina: Potencjalne obszary zastosowań technik informatycznych w zakresie lokalnych potrzeb obliczeniowych zespołów Komisji Planowania przy Radzie Ministrów	36
Kazimierz Cwalina: System CPR/PC	47
Bernard Czajkowski: Potrzeby informatyczne działu rolnictwa w statystyce państwowej	51
Andrzej Dąbkowski: Mikrokomputery w administracji - mity i rzeczywistość	59
Wojciech Domański: Organizacja eksploatacji systemów informatycznych zarządzania w warunkach stosowania technologii mikrokomputerowej	81
Leon Dorozik, Teresa Lubińska: Światowe tendencje w realizacji wspomagania informatycznego procesów gospodarowania	90
Miroslaw Dyczkowski: Wspomagane mikrokomputerowo stanowisko pracy w systemach automatycznego biura. Podstawowe wymagania sprzętowe, programowe i organizacyjne	102
Wiesław Flakiewicz: Systemy ekspertowe - cel, zasady budowy i zastosowania	117

Tadeusz Górecki: O niektórych możliwościach zastosowania techniki mikrokomputerowej w pracach regionalnego ośrodka INTE	135
Urszula Grześkowiak: Wybrane problemy zastosowań mikrokomputerów w statystyce i ekonometrii	145
Józef Hozer, Waldemar Tarczyński: Mikrokomputerowy system wykrywania niedoboru w jednostkach handlowych	156
Jerzy Hołubiec, W. Krajewski, J. Malicka-Wąsowska: Interakcyjny system wariantowania planów rozwoju regionu	181
Stanisław Jezierski: Regionalny system informacyjny w warunkach reformy gospodarczej	194
Jerzy Kisielnicki: Personalne komputery w usprawnieniu zarządzania gospodarką narodową	205
Andrzej Kołatkowski: SCEN - symulacyjny model procesów wzrostu cen	224
Marian Kuraś: Przewidywane skutki "monokultury" mikrokomputerowej	246
Bogusław Lasocki: Wykorzystanie standardowych pakietów statystyczno-ekonomicznych mikrokomputerów typu IBM PC do przetwarzania danych z systemu RSA/ICL (Komputerowy Zbiór Danych o Miastach i Gminach)	259
Maciej Leśny: Szkolenie w zakresie mikrokomputerów jako istotny element wprowadzania biurotyki (koncepcja powołania Centrum Szkolenia Mikrokomputerowego)	263
Tadeusz Łagowski, Jerzy Radecki: Wymagania do programów ujednoliconego wprowadzania danych z formularzy sprawozdawczych w oparciu o katalog kategorii ekonomicznych	285
Barbara Łukasik-Makowska: Problemy wdrażania i rozwoju standardowych systemów informatycznych	301
Stefan Małkus, Kazimierz Kozłowski, Ludwik Kuczewski: Mikrokomputer jako narzędzie statystyka	310

Teresa Mróz: Zakładanie baz danych w badaniach socjologicznych na komputerach PC	324
Antoni Nowakowski: Zarządzanie z mikrokomputerem	328
Stanisława Ossowska: O tym, co nie powinno umykać z pola widzenia przy rozwiązywaniu problemów strategii zastosowań mikrokomputerów	339
Marek Pelka: Wykorzystanie mikrokomputera do pro- jektowania wzorów formularzy sprawozdań statys- tycznych	344
Halina Potorębska: Ile kosztuje stosowanie techniki mikrokomputerowej w obiekcie gospodarczym	361
Andrzej Sokołowski: Ekonometryczny model analizy rachunku kosztów z zastosowaniem EMC	368
Michał Stecyk: Metodologia mikrokomputerowych baz danych w projektowaniu systemu analizy ekonomicznej	375
Bogdan Stefanowicz: Systemy ekspertowe i ich zastoso- wanie w statystyce	388
Janusz Walkowiak: Wykorzystanie mikrokomputera w pracy komórek organizacyjnych Ośrodka Elektronicznego GUS	406
Józef Wierzbołowski: Budowa zintegrowanego systemu planowania centralnego w warunkach stosowania mikrokomputerów (aspekt metodologiczny)	412
Waldemar Wojciechowski: Potrzeba zmian struktur i zakresu danych statystycznych wykorzystywanych w modelowaniu procesów ekonomicznych w świetle wprowadzania nowych metod zarządzania gospodarką ...	438
Roman Wojtala: Model zintegrowanego systemu eksploatacji rozproszonych baz danych w sieci komputerowej	458
Andrzej J. Wójcik: Podstawowe zagadnienia lokalnych sieci komputerowych	471
Andrzej Zienkiewicz: Sieci komputerowe Uniwersytetu Warszawskiego	493

SPIS TRESCI - CZĘŚĆ II

	Str.
Mieczysława Adach-Dąbrowska: Organizacja wdrożenia oraz eksploatacji systemu informacyjnego przedsiębiorstwa przemysłowego w warunkach współdziałania mikrokomputerów i komputerów	503
Istvan Alföldi: Technologia przetwarzania danych w Węgierskim Centralnym Urzędzie Statystycznym	506
Bedrich Altrichter, Dusan Prazenka: Możliwości i perspektywy bezsprawozdawczego zbierania danych w statystyce	523
Rainer Borchard: Doświadczenia i trendy procesów rozproszonego przetwarzania w systemie informacji statystycznej Państwowego Centralnego Urzędu Statystycznego NRD	536
Dariusz Dziuba: Przegląd nowych technologii informacyjnych	552
Kazimierz Latuch: Mikrokomputerowe pakiety demograficzne	566
Józef Oleński: Standardy informacyjne w systemach informacji społeczno-gospodarczej	584
Jerzy Roszkowski: Koncepcja analizatora składni i semantyki dla systemu ekspertowego	593
Tadeusz Walczak: Mikrokomputery w systemach informacyjnych	609
Karlheinz Wegener: Kluczowa pozycja statystycznych baz danych z punktu widzenia infologicznego i strategii wdrażania SZBD SPAZ-2	638
Stanisław Wrycza: Rozwój mikrokomputerowego środowiska metodyk tworzenia systemów informacyjnych	662
Henryk Dąbrowski: Systemy informacyjne w warunkach stosowania mikrokomputerów - seminarium SPIS'88, cele, przebieg obrad	678

Uczestnicy seminarium SPIS'88 684

Pozostali autorzy referatów nieobecni na seminarium
SPIS'88 689

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
STATYSTYKI

1/90

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS '90
ALTERNATYWNE ŹRÓDŁA
POZYSKIWANIA
DANYCH STATYSTYCZNYCH**

1/90

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS '90**

**ALTERNATYWNE ŹRÓDŁA
POZYSKIWANIA
DANYCH STATYSTYCZNYCH**

Warszawa 1990

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Opracowanie redakcyjne: Zygmunt Peuker

113845/[1]

Wydawca:

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa

Druk. ZWS Radom - 3/91 300+23

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE
ZARZĄD GŁÓWNY

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący: doc. dr hab. Wiesław FLAKIEWICZ

Zastępca
przewodniczącego: dr Józef OLEŃSKI

Członkowie:

prof. dr hab. Andrzej BARCZAK
doc. dr hab. Andrzej BOCIAN
mgr Piotr CEGIEŁKA
doc. dr hab. Maria GMYTRASIEWICZ
prof. dr hab. Alicja JARUGA
dł. Marian KURAS
dr hab. Marian NIEDZWIEDZIŃSKI
dr inż. Tomasz PAŃLAK
dr inż. Józef PIŚKORZ
doc. dr hab. Bogdan STEFANOWICZ
prof. dr hab. Tadeusz WALCZAK
prof. dr hab. Tadeusz WIERZBIŃSKI

Sekretarz naukowy
seminarium:

mgr Marek PEŁKA

SPIS TRESCI - CZĘŚĆ I

	Strona
Wykaz kolejnych seminariów SPIS	7
Od organizatorów Seminarium SPIS'90	8
Janina Aleksyńska: Doświadczenia z wykorzystania systemu informacyjnego PESEL dla potrzeb statystyki państwowej.....	13
Jan Bałamut: Systemy automatycznej identyfikacji źródłem informacji dla statystyki państwowej.....	86
Małgorzata Fronk: Ewidencja podstawowa handlu zagranicznego źródłem danych dla statystyki państwowej.....	105
Maria Gaytrasiewicz: Rachunkowość w Polsce a światowe standardy rachunkowości.....	127
Tadeusz Gajdowski: Możliwości Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) w obsłudze statystyki państwowej.....	150
Jan Iszkowski: Rejestr podmiotów gospodarki narodowej REGON na tle podobnych rejestrów w krajach europejskich.....	163
Praca zespołowa napisana pod kierunkiem Olgierda Jentysa: Problemy związane z dostosowaniem klasyfikacji polskich do rozwiązań zachodnich.....	194
Kazimierz Kozłowski: Analiza możliwości zastąpienia niektórych sprawozdań statystycznych maszynowymi nośnikami danych.....	215
Ludwik Kuczewski, Bartosz Lipiński, Andrzej Pawlak: Analiza możliwości zastąpienia niektórych sprawozdań statystycznych maszynowymi nośnikami informacji..	225
Barbara Kulpińska: Pozyskiwanie danych statystycznych z systemów administracji państwowej.....	246
Wiesław Łagodziński: Analiza możliwości wykorzystania dla statystyki społecznej zasobów informacyjnych ZUS i RCI PESEL.....	279
Bolesław Olechowski: Perspektywy standaryzacji ewidencji podstawowej.....	290

SPIS TREŚCI - CZĘŚĆ II

	Strona
Anna Paradowska: Alternatywne źródła pozyskiwania danych statystycznych w świetle ustawy o statystyce państwowej.....	314
Tomasz Pawlak: Przesłanki programu rozwoju informatyki w Głównym Urzędzie Statystycznym do 1995 roku.....	324
Marek Pełka - Niektóre problemy związane z pozyskiwaniem danych statystycznych z systemów informatycznych zarządzania, ewidencji, administracji.....	340
Barbara Rapacka-Zimny - Możliwości wykorzystania ewidencji terenowych organów rządowych administracji ogólnej w badaniach statystycznych.....	369
Jan Turyna, Dobiesława Włodarska: Podsystemy tematyczne PESEL - zasady tworzenia, możliwości wykorzystania w statystyce państwowej.....	423
Bogdan Stefanowicz: Metabaza informacyjna - instrument spójności systemów.....	446
Stanisława Szwałek: Możliwości wykorzystania dla potrzeb spisów i badań masowych zasobów informacyjnych PESEL.....	462
Zdzisław Szyjewski: Standaryzacja w systemach informatycznych.....	471
Tadeusz Walczak: Rejestry administracyjne jako źródło informacji i narzędzie integracji badań statystycznych.....	493
Józef Wierzbowski: Statystyka państwowa jako źródło zasilania systemu informacyjnego sterowania gospodką narodową.....	531
Jan Wojtan: Wpływ zmian podziału administracyjnego kraju na statystykę regionalną.....	584
Podsumowanie Seminarium SPIS'90.....	597
Uczestnicy Seminarium SPIS'90.....	605
Autorzy referatów nieobecni na Seminarium SPIS'90.....	606

SEMINARIA SPIS

1. SPIS'76 - "System informacji gospodarczej dla władz terenowych. Informacja dla potrzeb gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego". (Biażejewko)
2. SPIS'77 - "Metody projektowania i wdrażania Centralnych Systemów Informatycznych". (Biażejewko)
3. SPIS'78 - "SPIS a systemy informatyczne resortów". (Puławy)
4. SPIS'79 - "Banki danych w centralnych systemach informatycznych". (Jachranka)
5. SPIS'80 - "Źródła danych w centralnych systemach informatycznych". (Puławy)
6. SPIS'82 - "Systemy informatyczne w warunkach reformy gospodarczej". (Jachranka)
7. SPIS'84 - "Informacja statystyczna dla przedsiębiorstw i organów założycielskich". (Szczyrk)
8. SPIS'85 - "Systemy informacyjne w przedsiębiorstwie". (Szczyrk)
9. SPIS'87 - "Jakość danych w systemach informacyjnych". (Szczyrk)
10. SPIS'88 - "Systemy informacyjne w warunkach stosowania mikrokomputerów". (Uniejów)
11. SPIS'90 - "Alternatywne źródła pozyskiwania danych statystycznych". (Smardzewice)

Wymienione materiały seminaryjne wydane zostały w serii "Systemy Informatyczne" nakładem Głównego Urzędu statystycznego.

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
STATYSTYKI

2/90

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS '90
ALTERNATYWNE ŹRÓDŁA
POZYSKIWANIA
DANYCH STATYSTYCZNYCH**

2/90

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS '90**

**ALTERNATYWNE ŹRÓDŁA
POZYSKIWANIA
DANYCH STATYSTYCZNYCH**

Warszawa 1990-

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Redaktor naukowy: dr Józef Oleński

Opracowanie redakcyjne: Zygmunt Peuker

A/113844/2

Wydawca:

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa

ZWS Radom - 6/91 n. 323 A5

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych

POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE
ZARZĄD GŁÓWNY

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący: doc. dr hab. Wiesław FLAKIEWICZ

Zastępca
przewodniczącego: dr Józef OLENSKI

Członkowie:

prof. dr hab. Andrzej BARCZAK
doc. dr hab. Andrzej BOCIAN
mgr Piotr CEGIELKA
doc. dr hab. Maria GMYTRASIEWICZ
prof. dr hab. Alicja JARUGA
dr Marian KURAS
dr hab. Marian NIEDZWIEDZINSKI
dr inż. Tomasz PAWLAK
dr inż. Józef PIKORZ
doc. dr hab. Bogdan STEFANOWICZ
prof. dr hab. Tadeusz WALCZAK
prof. dr hab. Tadeusz WIERZBICKI

Sekretarz naukowy
seminarium:

mgr Marek PEŁKA

SPIS TREŚCI - CZĘŚĆ I

	Strona
Wykaz kolejnych seminariów SPIS	7
Od organizatorów Seminarium SPIS'90	8
Janina Aleksyńska: Doświadczenia z wykorzystania systemu informacyjnego PESEL dla potrzeb statystyki państwowej.....	13
Jan Balamut: Systemy automatycznej identyfikacji źródłem informacji dla statystyki państwowej.....	86
Małgorzata Frank: Ewidencja podstawowa handlu zagranicznego źródłem danych dla statystyki państwowej.....	105
Maria Gmytrasiewicz: Rachunkowość w Polsce a światowe standardy rachunkowości.....	127
Tadeusz Gajdowski: Możliwości Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) w obsłudze statystyki państwowej.....	150
Jan Iszkowski: Rejestr podmiotów gospodarki narodowej REGON na tle podobnych rejestrów w krajach europejskich.....	163
Praca zespołowa napisana pod kierunkiem Olgierda Jentysa: Problemy związane z dostosowaniem klasyfikacji polskich do rozwiązań zachodnich.....	194
Kazimierz Kozłowski: Analiza możliwości zastąpienia niektórych sprawozdań statystycznych maszynowymi nośnikami danych.....	215
Ludwik Kuczewski, Bartosz Lipiński, Andrzej Pawlak: Analiza możliwości zastąpienia niektórych sprawozdań statystycznych maszynowymi nośnikami informacji..	225
Barbara Kulpińska: Pozyskiwanie danych statystycznych z systemów administracji państwowej.....	246
Wiesław Łagodziński: Analiza możliwości wykorzystania dla statystyki społecznej zasobów informacyjnych ZUS i RCI PESEL.....	279
Bolesław Olechowski: Perspektywy standaryzacji ewidencji podstawowej.....	290

SPIS TRESCI - CZĘŚĆ II

Strona

Anna Paradowska: Alternatywne źródła pozyskiwania danych statystycznych w świetle ustawy o statystyce państwowej.....	314
Tomasz Pawlak: Przesłanki programu rozwoju informatyki w Głównym Urzędzie Statystycznym do 1995 roku.....	324
Marek Pełka - Niektóre problemy związane z pozyskiwaniem danych statystycznych z systemów informatycznych zarządzania, ewidencji, administracji.....	340
Barbara Rapacka-Zimny - Możliwości wykorzystania ewidencji terenowych organów rządowych administracji ogólnej w badaniach statystycznych.....	369
Jan Turyna, Dobiesława Włodarska; Podsystemy tematyczne PESEL - zasady tworzenia, możliwości wykorzystania w statystyce państwowej.....	423
Bogdan Stefanowicz: Metabaza informacyjna - instrument spójności systemów.....	446
Stanisława Szwalek: Możliwości wykorzystania dla potrzeb spisów i badań masowych zasobów informacyjnych PESEL.....	462
Zdzisław Szyjewski: Standaryzacja w systemach informatycznych.....	471
Tadeusz Walczak: Rejestry administracyjne jako źródło informacji i narzędzie integracji badań statystycznych.....	493
Józef Wierzbowski: Statystyka państwowa jako źródło zasilania systemu informacyjnego sterowania gospodką narodową.....	531
Jan Wojtan: Wpływ zmian podziału administracyjnego kraju na statystykę regionalną.....	584
Podsumowanie Seminarium SPIS'90.....	597
Uczestnicy Seminarium SPIS'90.....	605
Autorzy referatów nieobecni na Seminarium SPIS'90.....	606

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
STATYSTYKI

1/91

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS'91
STANDARYZACJA W SYSTEMACH
INFORMACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ**

1 | 91

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

**MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS' 91**

**STANDARYZACJA W SYSTEMACH
INFORMACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ**

Warszawa 1991

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

Redaktor naukowy: **dr Józef Oleński**

Opracowanie redakcyjne: **Zygmunt Peuker**

A/115944

Wydawca:
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
Al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa

ZWS Radom - 10/92 300 egz. - Cena zł 50 000, -

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

**POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII
Sekcja Organizacji Przetwarzania Danych**

**POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE
ZARZĄD GŁÓWNY**

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący: prof. dr hab. Wiesław FLAKIEWICZ

**Zastępca
przewodniczącego: dr Józef OLEŃSKI**

Członkowie:

**dr inż. Zygmunt BIERKO
doc. dr hab. Andrzej BOCIAN
doc. dr hab. Maria GMYTRASIEWICZ
doc. dr hab. Jerzy NASZTALERZ
prof. dr hab. Wiesław SADOWSKI
dr Jan TURYN
doc. dr hab. Bogdan STEFANOWICZ
prof. dr hab. Tadeusz WALCZAK**

**Sekretarz naukowy
seminarium: mgr Marek PELKA**

**Sekretarz
organizacyjny
seminarium: mgr Eugeniusz GOZDZIK**

SPIS TREŚCI

	<u>strona</u>
Wykaz kolejnych seminariów SPIS	7
Od organizatorów Seminarium SPIS'91.....	8
Wacław Cieplucha: Standardy informacyjne w Systemie Informacyjnym Państwa.....	15
Wiesława Chmielewska, Małgorzata Antosiewicz: Standaryzacja rejestrów statystycznych podmiotów gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej.....	33
Henryk Dąbrowski: Standaryzacja systemów informacji w zakresie gospodarki czynnikiem ludzkim.....	60
Dariusz Dziuba: Problematyka standaryzacji masowych usług informacyjnych	80
Michał Frydrychewicz: Problemy standaryzacji w systemach bankowych (komunikat).....	104
Ewa Górską: W kierunku międzynarodowej standaryzacji. Koncepcja Systemu Otwartego.....	106
Urszula Grześkowiak: O niektórych aspektach modelowania danych w systemach informacji społeczno-gospodarczej.....	135
Antoni Kwasiborski: Wpływ międzynarodowych standardów rachunkowości i dyrektyw Rady Europy na system rachunkowości w Polsce.....	143
Barbara Łukasik-Makowska, Elżbieta Niedzielska, Jacek Ochman: Standaryzacja jako narzędzie doskonalenia systemów informatycznych (rachunkowości)....	172
Tomasz Makarczyk: Problemy standaryzacji budowy i obsługi klasyfikacji przedmiotowych w statystyce polskiej.....	200
Jerzy Masztalerz: Systematyzacja pojęć jako element standaryzacji bazy normatywnej statystyki.....	209
Stanisława Ossowska, Andrzej Wiśniewski: Rozwój racjonalnych zastosowań informatyki w systemach informacji społeczno-gospodarczej, a standardy....	235
Stanisława Ossowska, Andrzej Wiśniewski: Semantyczno-metodyczne uwarunkowania standaryzacji systemów informacji społeczno-gospodarczej.....	242

	<u>strona</u>
Anna Paradowska: Ogólna struktura i standardy zamówień na informacje z banków danych statystycznych.....	250
Barbara Rapacka-Zimny: Standardy stosowane w systemach FESEL.....	269
Jerzy Roszkowski: Model standardu języka w zakresie metadanych statystycznych.....	308
Andrzej Sokołowski: Wydatki wojskowe jako standard informatyczny w systemie ekonomiki obrony.....	343
Bogdan Stefanowicz: O standardach w systemach informacyjnych.....	358
Zdzisław Szyjewski: IBM-owska koncepcja SAA standardów tworzenia systemów informatycznych.....	371
Jan Turyna, Elżbieta Kalvasińska: Wybrane standardy w zakresie sprawozdawczości finansowej polskich organizacji gospodarczych na tle rozwiązań międzynarodowych.....	386
Tadeusz Walczak: Zharmonizowany rejestr jednostek gospodarczych krajów EWG jako narzędzie integracji systemów informacyjnych i ich efektywnej standaryzacji.....	412
Michał Ziębiński: Standaryzacja sprzętu i oprogramowania w systemach informacyjnych administracji państwowej.....	432
Zbigniew Zak: Standardy w systemach informatycznych..	448
Józef Oleński: Standaryzacja w systemach informacji ekonomicznej	470
Podsumowanie Seminarium SPIS'91.....	511
Uczestnicy Seminarium SPIS'91.....	524
Autorzy referatów nieobecni na Seminarium SPIS'91....	525

SEMINARIA SPIS

1. SPIS'76 - "System informacji gospodarczej dla władz terenowych. Informacja dla potrzeb gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego". (Białejewko)
2. SPIS'77 - "Metody projektowania i wdrażania Centralnych Systemów Informatycznych". (Białejewko)
3. SPIS'78 - "SPIS a systemy informatyczne resortów". (Puławy)
4. SPIS'79 - "Banki danych w centralnych systemach informatycznych". (Jachranka)
5. SPIS'80 - "Źródła danych w centralnych systemach informatycznych". (Puławy)
6. SPIS'82 - "Systemy informatyczne w warunkach reformy gospodarczej". (Jachranka)
7. SPIS'84 - "Informacja statystyczna dla przedsiębiorstw i organów założycielskich". (Szczyrk)
8. SPIS'85 - "Systemy informacyjne w przedsiębiorstwie". (Szczyrk)
9. SPIS'87 - "Jakość danych w systemach informacyjnych". (Szczyrk)
10. SPIS'88 - "Systemy informacyjne w warunkach stosowania mikrokomputerów". (Uniejów)
11. SPIS'90 - "Alternatywne źródła pozyskiwania danych statystycznych". (Smardzewice)
12. SPIS'91 - "Standaryzacja w systemach informacji społeczno-gospodarczej". (Smardzewice)

Wymienione materiały seminaryjne wydane zostały w serii "Systemy Informatyczne" nakładem Głównego Urzędu Statystycznego.

GŁÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
STATYSTYKI

1/93

SYSTEMY INFORMATYCZNE

seminarium

**SPIS'93
TRANSFORMACJE SYSTEMOWE
W STATYSTYCE**

Warszawa

1993

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE
RADA GŁÓWNA

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

1/93

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Przewodniczący: prof. dr hab. Wiesław FLAKIEWICZ

MATERIAŁY SEMINARIUM
SPIS'93

TRANSFORMACJE SYSTEMOWE W STATYSTYCE

Warszawa 1993

**SYSTEMY
INFORMATYCZNE**

Redaktor naukowy: **prof. dr hab. Bogdan Stefanowicz**
Opracowanie redakcyjne: **Zygmunt Peuker**

117414

Wydawca:
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki
przy Głównym Urzędzie Statystycznym
Al. Niepodległości 208
00-925 Warszawa

ZWS Radom - 120/94 Nakład 300+19 egz.

ORGANIZATORZY SEMINARIUM

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII

POLSKIE TOWARZYSTWO STATYSTYCZNE
RADA GŁÓWNA

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Statystyki

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący: prof. dr hab. Wiesław FLAKIEWICZ

Zastępca
przewodniczącego: dr inż. Zygmunt BIERKO

Członkowie:
prof. dr hab. Andrzej BOCIAN
dr Józef CHMIEL
prof. dr hab. Maria GMYTRASIEWICZ
dr Andrzej JAKUBOWICZ
mgr Marian KACPERSKI
doc. dr hab. Jerzy MASZTALERZ
dr Zenon RAJEWSKI
prof. dr hab. Bogdan STEFANOWICZ
prof. dr hab. Tadeusz WALCZAK
mgr Józef WIERZBOŁOWSKI

Sekretarz naukowy
seminarium: mgr Marek PELKA

Sekretarz
organizacyjny
seminarium: mgr Eugeniusz GOZDZIK

Sekretariat
seminarium: mgr Henryk DĄBROWSKI
mgr Jerzy TOMALA

SPIS TRESCI

strona

Wykaz kolejnych seminariów SPIS	8
Od organizatorów Seminarium SPIS'93.....	9
Wacław Cieplucha: Problemy modernizacji statystyki polskiej.....	20
Henryk Dąbrowski: Kierunki doskonalenia statystyki pracy i konieczność standaryzacji systemów informacji.....	41
Tadeusz Gajdowski: Homologacja systemów ewidencji ludności a potrzeby Głównego Urzędu Statystycznego.....	73
Urszula Grześkowiak: O możliwościach wykorzystania pakietu STATGRAPHICS w badaniach statystycznych.	79
Urszula Grześkowiak, Marek Mazur: Statystyka i pakiety statystyczne w kształceniu ekonomistów.....	91
Andrzej Jakubowicz: Zastosowanie danych rachunkowości przedsiębiorstw do analiz makroekonomicznych....	103
Mirosław Janicki: System klasyfikacji i kodowania wyrobów obronnych.....	124
Tadeusz Jankowski: Oprogramowanie bazy danych społecznych i gospodarczych.....	134
Jerzy Kisielnicki: Transformacja systemów informatycznych dla zarządzania z uwzględnieniem problematyki statystyki państwowej.....	145
Danuta Kłęk: Działalność usługowa w klasyfikacjach i nomenklaturach QNZ, EWG i w Polsce.....	160
Edward Kolbusz: Antycypacja potrzeb informacyjnych jako metoda ustalania programów badań statystycznych.....	181
Adam Kopiński: Komputerowa baza danych szeregów statystycznych.....	202

Kazimierz Kozłowski, Andrzej Zurakowski, Danuta Skorupowska: Koncepcja sieci teleinformatycznych w statystyce państwowej (lokalnych, zdalnych).....	223
Kazimierz Kruszk: Statystyka regionalna ze szczególnym uwzględnieniem aglomeracji miejskich.....	233
Barbara Kulpińska, Jan Balamut: GIS - płaszczyzną wymiany danych a MAPY NUMERYCZNE podstawą ich odwzorowań.....	244
Romana Lange, Anna Paradowska: Katalog wskaźników społeczno-ekonomicznych jako bazowy element systemu metainformacji statystycznej.....	249
Tomasz Makarczyk: Tablice korelacyjne jako narzędzie transformacji polskich klasyfikacji przedmiotowych.....	257
Marek Mazur: Wpływ transformacji systemowych w statystyce na system informacyjny przedsiębiorstwa...	269
Marek Obrębalski: Statystyka lokalna jako źródło wspomagania decyzji władz gmin.....	285
Apoloniusz Ohryzko: Perspektywy statystyki handlu zagranicznego w okresie przejścia do gospodarki wolnorynkowej.....	295
Marek Pełka: System informacyjny Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i możliwości wykorzystania jego zasobów dla potrzeb statystyki państwowej.....	311
Roman Podorski: Potrzeby informacyjne gmin na przykładzie badania ankietowego przeprowadzonego w województwie tarnowskim.....	336
Andrzej Sokołowski: Transformacja w obszarze systemu informacyjnego gospodarki obronnej.....	364
Bogdan Stefanowicz: Współczesne technologie informacyjne w statystyce.....	385
Stanisława Szwałek: Systematyka identyfikatorów terytorialnych.....	397
Tadeusz Walczak: Statystyka w warunkach transformacji ustrojowej kraju.....	422

Józef Wierzbowski: Kierunki zmian systemu informacyjnego statystyki publicznej (założenia wyjściowe).....	461
Agnieszka Wulczyńska: Koncepcja krajowego rejestru podmiotów gospodarki narodowej.....	491
Maria Zeman: Centralna baza danych o podmiotach gospodarczych.....	503
Edmundas Zvirblis: Niektóre problemy reorganizacji statystyki Litwy.....	522
Podsumowanie Seminarium SPIS'93.....	525
Uczestnicy Seminarium SPIS'93.....	538
Autorzy referatów nieobecni na Seminarium SPIS'93...	540

SEMINARIA SPIS

1. SPIS'76 - "System informacji gospodarczej dla władz terenowych. Informacja dla potrzeb gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego". (Biażejewko 27-29.X.1976)
2. SPIS'77 - "Metody projektowania i wdrażania Centralnych Systemów Informatycznych". (Biażejewko 05-07.X.1977)
3. SPIS'78 - "SPIS a systemy informatyczne resortów". (Puławy 24-26.X.1978)
4. SPIS'79 - "Banki danych w centralnych systemach informatycznych". (Jachranka 06-08.XI.1979)
5. SPIS'80 - "Źródła danych w centralnych systemach informatycznych". (Puławy 14-16.X.1980)
6. SPIS'82 - "Systemy informatyczne w warunkach reformy gospodarczej". (Jachranka 13-15.X.1982)
7. SPIS'84 - "Informacja statystyczna dla przedsiębiorstw i organów założycielskich". (Jachranka 29-31.X.1984)
8. SPIS'85 - "Systemy informacyjne w przedsiębiorstwie". (Szczyrk 05-07.XII.1983)
9. SPIS'87 - "Jakość danych w systemach informacyjnych". (Szczyrk 23-25.IV.1987)
10. SPIS'88 - "Systemy informacyjne w warunkach stosowania mikrokomputerów". (Uniejów 24-26.X.1988)
11. SPIS'90 - "Alternatywne źródła pozyskiwania danych statystycznych". (Smardzewice 17-19.X.1990)
12. SPIS'91 - "Standaryzacja w systemach informacji społeczno-gospodarczej". (Smardzewice 21-23.X.1991)
13. SPIS'93 - "Transformacje systemowe w statystyce". (Smardzewice 22 - 24.XI.1993)

Wymienione materiały seminaryjne wydane zostały w serii "Systemy Informatyczne" nakładem Głównego Urzędu Statystycznego.